AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

No. 42 Vol. III. Tel. Park 6407 WORCESTER, MASS. 19 d. Spalio (Oct.), 1916 m. 4 cents per copy Metas III.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Teutonai Veja Rumunus iš Transylvanijos; Kai Kur Teutonai jau Įsiveržē Rumunijon.

Italai pradējo naują ofensyvą Triesto link; į tris dienas jie paēmē 9,000 nelaisvių. Vakaruose sąjungiečiai vis turi viršų. Sąjungiečiai paēmē i savo rankas Graikijos laivyną, gelžkelius, telegrafus, pačtą ir policiją. Rusų pirmynējimas ant Lembergo nepavyko. Bulgarams nesiseka Macedonijoj. Anglija įves antrą konskripciją. Teutonai sunaikino 74 priešų orlaivius rugs. mēnesyj.

Karēs Bēgis.

Rumunam vis blogiau ir blogiau ējosi Transylvanijoj, kur jie jau buvo gana toli įsiveržę, iki galutinai patįs turējo prisipažyti, kad yra priversti traukties visur atgal. Priešai atēmē svarbiausias vietas nuo jų Transylvanijoj, ir nustumē juos ant jų rubežiaus. Bet čionai, rumunai visgi tikējosi tvirtai laikytis ar bent neįleisti priešų įsiveržti Rumunijon. Bet ir to jie neįstengē daryti ir teutonai kaikur įsiveržē net 6 ar 7 myl. už rubežiaus. Tada kuomet rodēsi, kad rumunai jau bus visai išvyti iš Transylvanijos, ir kad priešai jau eis ant Bucharesto, rumunai sustojo bēgę, vēl susitvarkę, ir pradējo taip smarkiai prie šintis, kad kai kur sulaikē teutonų pirmyn-ējima, o kaikur net nustumē juos atgal, atsiēmē praloštas pozicijas. Nekurie teutonų pulkai, kurie buvo įsiveržę Rumunijon, buvo vēl nuvaryti per rubežių. Ar Rumunija vienok galēs galutinai atmušti teutonus, kurie deda visas pastangas ją įveikti, ar ne, kol kas nežinia. Sąjungiečiai tikisi, kad gavę didelius sudrutinimus nuo rusų, rumunai dar vienok galēs išvengti savo šaliai likimo Belgijos ir Serbijos.

Dobrudžoj, kol kas nieko labai svarbaus neatsibuna, nors paskutinės žinios prane ša, kad Mackensenas vēl pradējo veikti ties Dunojum. Vokiečių tikslas rodos yra eiti ant Bucharesto iš pietų (nuo Dunojaus) ir iš šiaurės (nuo Transylvanijos).

Kad atitraukti austrų atidą nors kiek nuo rumunų į kitus frontus, italai šią sąvaitę pradējo didelį pirmynējimą Triesto link. Per tris dienas, šis pirmynžengimas puikiai sekēsi. Ketvirtą dieną, nors italai vis sako jog progresuoja, matyt tas progresas daug silpnesnis. Ar italų žygis pagelbēs nors kiek rumunam paeis nuo to, ar jis galēs dar ilgai tęstis, ir ar gana smarkus bus.

Ant vakarų fronto, ypač Somme rajone, tuo tarpu vis sąjungiečių viršus. Ju progresas nēra lygus, kartais yra smarkus o kartais lētas, vienok jie vis pirmynžengia, vokiečiai visiškai neįstengia juos bent kiek atgal nuvaryti.

Ant Saloniki fronto, Macedonijoj, nieko labai svarbaus neatsibuna; mažai progreso padaryta, bet ir šis mažas progresas priklauso sąjungiečiams. Bulgarams rodos nesiseka pirmyn eiti.

Iš Rusijos ir nuo Galicijos fronto labai mažai žinių gauta šią sąvaitę. Ir tai dar šios žinios labai prieštaraujančios kita kitai; abi pusės sakosi jog laimi. Tad nors tikrą stovį ant tų frontų sunku sužinoti, bet-gi rodos, kad rusai vargu paims Lembergą šį rudenį; greičiausia, kad taip ir liks iki pavasariui. Rodos, kad nežiurint visų rusu prisirengimų, nežiurint, kad turi užtektinai amunicijos dabar, teutonai dar vis yra per tviri.

Iš Azijos ir Afrikos, nieko svarbaus nebuvo girdēti šią sąvaitę.

Tuo tarpu, sąjungiečiai jau baigia pavergti Graikiją. Jie atēmē iš jos kontrolēs laivyną, svarbiausius gelžkelius, telegrafus, pačtą ir tautišką karēs policiją. Paskutinius sąjungiečių pareikalavimus Graikija jau išklausē ir išpildo be jokių protestų, dažinojus iš patyrimo, kad protestai veltui nueina. Dabar kalbama, kad sąjungiečiai neužilgo atvirai parems graikus revoliucijonierius, kurie iš jų pusės, apskelbs karę Bulgarijai, ir stos kartu su sąjungiečiais.

Pasaulio dvikova.

REKALAUJA GRAIKŲ LAIVYNO.

Londonas, spal 11 — Admirolas de Fournet, vadas anglo - francuzų laivyno Tarpžeminėse jurėse, padavē ultimatumą Graikijai, reikalaujant, kad Graikija atiduotų visą savo laivyną išskyrus skraiduoli Averov ir mušio laivus Lemnos ir Kilkis, sąjungiečiams.

Taipgi reikalaujama kad atiduotų sąjungiečių kontrolēn Piraeus - Larissa gelžkelį.

Graikijos laivyno ministeris pranēšē, kad laivynas tuojaus bus atiduotas.

Sąjungiečai padarē šį pareikalavimą, idant užtikrinti saugumą savo laivinui. Mat pastaruoju laiku graikai pasiuntē daug artilerijos ir amunicijos į vidurį Graikijos ir jų rezervistai vis veikia, tad sąjungiečiai bijosi, kad kokia nedraugiška demonstracija neatsibutų tose vietose kur jų laivai randasi, ir kad jų kariumenēs Balkanuose pavojus nebutų padidintas.

Admirolas du Fournet taip-pat reikalavo kad laivai Kilkis, Lemnos ir Averov butų nuginkluoti. Fortai išilgai pajurēs irgi bus nuginkluoti, išskyrus du kurie turi buti atiduoti į sąjungiečių rankas.

Graikija iš viso turi 48 karēs laivus: 5 mušio laivus, 1 šarvuotą skraiduolį, 2 paprastu skraiduolius, 1 pajurēs apgynimui laivą; 10 kanuolinių laivų, 17 naikintojų laivų 9 torpēdinius laivus, 3 transportus ir keleta mažesnių laivų. Laivyne tarnauja į 4000 oficierių ir jureivių.

ITALAI PAĒMĒ 6400 AUSTRŲ.

Roma, spal. 11 — Italai sumušē austrus trijose vietose vakar. Ant Carso augštumų, apie 12 myl. nuo Trieste, italai užēmē kuone visą austrų poziciją, paimdami keletą linijų apkasų, tvirtą kaimą Novavilla ir drutą kalnų poziciją. 5034 austrų buvo paimta nelaisvēn čionai.

Julijoniškuose Alpuose į šiaurę Gorizijos, italai persilaužē per austrų frontą paimdami 860 nelaisvių.

Ant Pasubio kalno, italai užēmē tvirtas drutvietes ir 530 nelaisvių ir dabar traukia Trento link.

Albanijoj, italai užēmē miestelį Premeti.

VOKIEČIAI ĮSIVERŽĒ RUMUNIJON.

Londonas, spal. 11 — Vokiečių -austrų pulkai įsiveržē į Rumuniją iš šiaurės per kalnų perējimą Kronštadto rajone. Rumunai turi užēmę pozicijas į šiaurę Predeal tvirtovės kuri randasi keleta mylių nuo rumunų rubežiaus žemiau Kronstadto.

Bucharestas prisipažysta, kad jų kariumenēs traukias atgal ant kone visų Transylvanijos frontų. Tik netoli Petroseny, rumunai šiek tiek progresavo ir sulaikē teutonų pirmynējimą.

Rumunų kanuolēs bombardavo bulgarų miestą Widin, ant Dunojaus, sukurdami daug gaisrų.

Abi pusės praneša, kad Dobrudžoj nēra permainos. Vokiečių orlaiviai bombardavo rumunų prieplauką Constanza.

STUMIA BULGARUS.

Paryžius, spal. 11— Ant tiesiojo sąjungiečių sparno Macedonijoj, anglai perējo per gelžkelį ir užēmē Prosenik ir Taplova. Centre, sąjungiečai užēmē bulgarų pirmą apkasų liniją į vakarus Doiran ežero. Ant kairiojo sparno, bulgarai gavo padrutinimų ir atkakliai priešinasi serbam.

Nuo 1 iki 10 spalio, sąjungiečiai paēmē 2616 nelaisvių ant šio fronto.

FRANCUZAI ATMUŠĒ TEUTONUS.

Paryžius, spal. 12 — Vokiečiai įvykdino dvi žiaurias atakas ant naujų francuzų pozicijų Chaulnes miške, bet buvo atmušti. Bekovodami ant Somme fronto, sąjungiečiai vakar paēmē 1702 vokiečių nelaisvēn.

Vakar francuzų orlaiviai dalyvavo 73-juose mušiuose su teutonais.

VARO RUMUNUS IŠ TRANSYLVANIJOS.

Londonas, spal. 12 — Rumunai praneša, kad jie atmuša daugybę teutonų atakų Transylvanijoj. Vokiečiai iš kitos pusės, tvirtina, kad visur pamažu varo rumunus iš Transylvanijos. Paveizdan 2-ra rumunų kariumenē jau turējo užimti pozicijas kaip tik ant rubežiaus.

ITALAI SUMUŠĒ AUSTRUS.

Roma, spal. 12 — Italijos pirmynējimas Triesto link kuopasekmingiausiai tebeina. Italai nesiliauja įvykdinę sunkius užpuolimus. Tvirtos pozicijos tarp Gorizijos ir jurių jau papuolē į italų rankas, kartu su 1700 nelaisvių. Taip kad per praeitus du mēnesiu italai paēmē 30,881 austrų nelaisvēn ant šio fronto.

Šis taip vadinamas Carso frontas, yra beveik taip drutas kaip Verdunas, ir italai turi dar labai sunkią užduoti, jeigu nori butinai užimti šias austrų pozicijas. Carso frontas susideda iš įvairių didžių kalnų, kuriuos austrai labai tvirtai apdrutino.

Italai butinai turi užimti šiuos kalnus jeigu nori dasigauti iki Triestui. Ir nors pirmyn žengimas čionai yra labai pavojingas, kadangi austrai gali šauti iš visų pusių nuo kalnų į pirmyneinančius italus, pastarieji vienok tikisi jog galēs ir čionai įveikti austrus.

PLATESNĒ KONSKRIPCIJA ANGLIJOJ.

Londonas, spal. 12 — Anglijos karēs ministeris, D. Lloyd- George paskelbē parlamente, kad Anglija ketina įvykdinti dar platesnę konskripciją (verstiną kariumenēn ēmimą). Milijonai vyrų, kurie del tulų priežaščių buvo atleisti nuo kariumenēs pirmutinēje konskripcijoje, dabar bus pašaukti.

VOKIEČIAI NESITIKI TAIKOS.

Berlinas, spal. 12 — Vokiečių Reichstago sesijoj buvo plačiai apkalbēta dabartinis karēs stovis ir visi sutiko, kad teutonų padējimas labai geras. Bet kas link greitos taikos, tai tas dar negalima, nes Francijos ir Anglijos premierai ir karēs ministeriai yra užsispyrę nepasiduoti ale kovoti iki laimējimui, kas, sulyg vokiečių, yra negalimas daiktas.

GRAIKAI ATIDAVĒ VISKA SĄJUNGIEČIAMS.

Londonas, spal. 12 — Sąjungečiai dabar visiškai kontroliuoja Graikiją: jie turi Graikijos laivyną, pajurēs fortus, telegrafus, gelžkelius ir tautišką policiją savo rankose.

Graikų karēs laivus kēravoja anglų ir francuzų jureiviai.

Dabar tikimasi, kad sąjungiečiai pripažys revoliucijonierių valdžią, kurios galva yra p. Venizelos, ir pagelbēs jai; sakoma, kad keleta pagriebtų graikų karēs laivų jau dabar tapo atiduota revoliucijonieriams.

Vadai laikinēs revoliucijonierēs valdžios, kuri ketina įsteigti savo viršiausias kvateras Mytilene, yra buvęs premieras Venizelos, Admirolas Conduriotis ir generolas Danglis. Karēs ministeris revoliucijonierių yra gen. Zimbrakatis.

ITALAMS VIS SEKASI.

Roma, spal. 13 — Italai turējo naujus pasisekimus ant Triesto ir Trentino frontų.

Žiauriausi mušiai atsibuna ant Triesto fronto, Carso rajone. Italai čionai užēmē austrų pozicijas ir paēmē 400 nelaisvių. Ant Triesto fronto. Pasubio rajone, italai atmušē žiaurias austrų atakas ir taipgi užēmē keleta tvirtų pozicijų.

RUMUNAI NETENKA TRANSYLVANIJOS.

Londonas, spal. 13 — Berlinas praneša, kad rumunai buvo visiškai išvaryti iš Gyergio ir Mezik klonių ir Osik upēs apielinkēs. Austrai sako paēmē 657 rumunų nelaisvēn vakar ir veja juos iš Maros upēs klonio.

Rumunai visgi tvirtina, kad teutonų atakos ant rubežiaus ties Krasne buvo atmuštos.

Ties Predal, Rumunijoj, kur teutonai buvo įsiveržę, rumunai juos sumušē ir privertē vēl pereiti per rubežių.

"TANKOS" ATAKUOJA BULGARUS.

Londonas, spal. 13 — Anglų pryšakinē sargyba nusivarē toliau į rytus Struma upēs. Čionai anglai su "tankom" tai yra, apšarvuotais motoriniais trokais atakuoja. Šie trokai įsiveržę į priešų teritoriją, rado bulgarų didelius pulkus ginant Seres - Demirhissar ir Seres Saloniki gelžkelį.

Anglų sunki artilerija bombarduoja Seres ir Orfano.

Sąvaitinis Laikraštis
"AMERIKOS LIETUVIS"
Eina Ketvirtadienials
Leidžia
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
Prenumeratos Kaina:
Suvienytose Valstijose Metams - $2 00—— Pusei Metų - - - $1.00
Kitose Viešpatystės Metams - $2.50—— Pusei Metų - - - $1.25
Apgarsinimų kainos ant užklausimo. Antrašas:
"AMERIKOS LIETUVIS",
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
4 Centai už Numerį.

The Lithuanian Weekly
"LITHUANIAN AMERICAN"
Every Thursday
Published by
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
Yearly Subscription:
In United States - - - $2.00—— 6 Months - - - $1.00
To Foreign Countries - - $2.50—— 6 Months - - - $1.25
Advertising rates on application All communications should be addressed:
"LITHUANIAN AMERICAN",
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
4 Cents per Copy.

RUMUNAI STUMIA TEUTONUS.

Londonas, spal. 14 — Rumunų kariumenės Transylvanijoj, kuriom taip blogai sekėsi pastaruoju laiku, netik sutvirtėjo ir sulaikė teutonų pirmynėjimą, bet pradėjo juos atgal stumti, užimdami praloštas pozicijas ir miestelius. Teutonai turėjo didelius nuostolius ir turėjo trauktis betvarkėje.

Lyg šiol (nuo stojimo karėn) rumunai paėmė 15,000 nelaisvių.

Von Mackensenas dabar grąsina pavojų rumunų Dunojaus rubežiui, ir jau vėl pradėjo užpuolimus Dobrudžoj.

Sakoma. kad Rumunijos karalius Ferdinandas pats užims viršiausią vadovystę rusų - rumunų kariumenės.

Laukiama didelių rusų sudrutinimų ir keleto francuzų oficierių, tame skaičiuje ir Generolo Bertelot, garsaus stratego.

ITALŲ AUSTRŲ FRONTAS.

Londonas, spal. 14 — Italai praplatino savo linijas į piet-rytus Gorizijos. Čionai jie paėmė kiek nelaisvių ir didelį sandelį amunicijos ir ginklų, kurį priešai buvo palikę.

Vienna praneša, kad italų ofensyvas ant Carso augštumų silpnyn eina. Jų atakos negalėjo perlaužti austrų linijas. Užpuolimas kuriame dalyvavo garsųs italų bersaglieri, visai už niekinuėjo, italai tik turėjo didelius nuostolius.

SMARKUS KOVOJIMAS VAKARUOSE.

Paryžius, spal. 14 — Labai smarkus kovojimas tebeina ant vakarų fronto, Somme rajone. Francuzai užėmė pirmą eilę vokiečių apkasų į rytus Belloy - en -Santerre, kaimą Genermont ir cukraus dirbtuvę ties Ablaincourt.

Taipgi 800 nelaisvių.

Vokiečiai, labai smarkia ataka, atėmė dalį Ablaincourto nuo francuzų bet francuzam kontr - atakavus, buvo tuojaus vėl išvyti. Miglos ir debesiai trukdo veikimus išilgai viso šio fronto.

PAGRIEBĖ TURKŲ TRANSPORTĄ.

Petrograd, spal. 15 — Oficijaliai pranešta, kad 12 d. spalio, rusų submarinas Tulen po vienos valandos artilerijos mušio pagriebė turkų apginkluotą transportą. 6000 tonų, Transportą valdė vokiečių oficieriai. Nežiurint to kad transportas buvo kiek sugadintas mušyje, submarinas jį parsigabeno į Sevastopolį.

ANGLAI LAIMI VAKARUOSE.

Londonas, spal. 15 — Ant Somme fronto, anglai užėmė dvi linijas teutonų apkasų tarp teutonų Stuff ir Schuben tvirtovių. 305 nelaisvių buvo paimta.

AUSTRAI PROGRESUOJA KARPATUOSE.

Londonas, spal. 15 — Austro - vokiečiam pradėjo geriau sektis Karpatų kalnuose. Jie užėmė svarbų kalną Smotrec.

Volhynijoj vėl prasidėjo žiaurus kovojimas. Čionai abi pusės savinasi pergalę.

Petrograđas praneša, kad rusai sumušė teutonus ties Korynitza o Berlinas sako rusų užpuolimai išilgai Stokhod upės buvo atmušti.

RUMUNAI ATMUŠĖ ATAKAS.

Londonas, spal. 16 — Rumunai smarkiai priešinasi teutonams išilgai Transylvanijos rubežiaus. Alt upės klonyje, rumunai atsiėmė tris pozicijas.

Oitus klonyje jie nuvijo priešus atgal.

Tvirtovė Predeal apie 5 myl. nuo rubežaius, tvirtai laikosi prieš teutonų atakas. Bet apie 20 myl. labiau į vakarus, teutonai užėmė Torzburg perėjimą ir įsiveržė apie 6 ar 7 mylias į Rumuniją. Čionai priešai randasi 75 myl. į šiaur - vakarus Bucharesto.

Von Mackensen, kovodamas palei Dunojų, randasi 25 myl. į pietus Bucharesto.

Dobrudžoj, dalykų stovis yra labai geras del rumunų - rusų. Čionai neseniai atsilankė Rumunijos karalius Ferdinandas.

SUNAIKINO 74 ORLAIVIŲ.

Berlinas, spal. 16 —Per rugsėjo mėnesį vokiečiai sunaikino 74 priešų orlaiviu, tame skaičiuje 21 francuzų ir 53 anglų.

RIAUŠĖS ATHENUOSE.

Londonas, spal. 17 — Athenų pranešimas sako, kad tenais atsibuvo didelė demonstracija karaliaus šalininkų prieš sąjungiečius. Suvirš 4000 atheniečių maršavo per gatves, giedodami tautišką himną ir atvirai pasmerkdami sąjungiečių bandymą visai pavergti Graikiją. Iš tos priežasties, francuzų ir italų jureiviai pastatyti įvairiose dalyse Athenų, kad sergėti sąjungiečius ir jų šalininkus nuo atakos.

RUSAI BANDO GELBĖTI RUMUNUS.

Londonas, spal. 17 — Kolei rumunai narsiai priešinasi teutonams, bandydami kaip tik galėdami kad sulaikyti jų pirmyneigą, rusai bando pagelbėti rumunam dručiai atakuodami Volhynijoj ir Dobrudžoj.

Volhynijoj, rusai užėmė pirmą eilę vokiečių apkasų ant plataus fronto į piet-rytus nuo Vladimir -Volynski, o vokiečiai užėmė keletą rusų pozicijų į piet -rytus Lembergo, paimdami 2000 nelaisvių. Dobrudžoj rusai - rumunai neduoda teutonams -bulgarams jokios progos pirmyn žengti.

Ant šiaurės ir pietų Rusijos karės frontų, sunkųs lytųs ir miglos labai trukdo veikimus, bet rusai vienok veiža ir nepaleido priešam valandėlės pasilsio.

Iš Visur.

RYTŲ PRUSIJOS GRUDAI UŽDERĖJO.

Berlinas. Gauta oficijalės žinios iš Karaliaučiaus, kad 1,331,330, akrų žemės buvo užsėta grudais šiemet. 180,310 akrų daugiau negu praeitą metą. Derlius buvo labai geras, taip kad buvo 272,000 tonų daugiau grudų negu pirmiau. Išviso buvo 759,000 tonų grudų; perviršis grudų gali išmaitinti suvirš 2 milijonu 500 tukstančius daugiau žmonių šiemet negu praeitą metą.

MOTERIS LIEUTENANTAS.

Geneva. Wurttenburgo valdžia paskyrė moterį kaipo lieutenantą ant kanuolinio laivo kuris plaukia ant Konstance ežero, (tarp Vokietijos ir Šveicarijos). Šis laivas saugoja Friedrichshafeiną, kur randasi zeppelinų dirbtuvė.

Moterįs visur dirba ant Pietų Vokietijos gelžkelių. Jos dėvi unifomas taip kaip ir vyrai.

TABAKO BILIETAI.

Londonas. Vokietijos valdžia nutarė paimti į savo rankas visus tabako sandelius Vokietijoj. Manoma, kad neužilgo bus išduoti tam tikri bilietai, be kurių negalima bus nusipirkti tabako.

AUDROS DANIJOS SALOSE.

Washington. Didelės viesulos aplankė Danijos Vakarų Indijos salas, kurias Suv. Valstijos nori nupirkti ir ir padarė blėdies ant $2,000,000. Dvi -trečdali salų gyventojų neturi užtektinai maisto ir aprėdalo. Apie trečdalis namų sunaikinta.

KARIUMENĖ NENORI MILŽINO.

Londonas. Tulas jaunas anglas, paeinantis iš Wiltskire, yra 8 pėdų 2½ colio augščio, sveria 280 svarų ir gali lengvai įveikti du paprasto didumo vyru. Kiek laiko atgal, šis vaikinas norėjo įstoti į kariumenę, manydamas, kad jį priims su atvirom rankom. Bet jis klydo.

Paprasta anglų kareivių uniforma buvo permaža del jo. Jo čeverykai paveizdan, yra mierio 22½. Tad jam butų reikėję viską atskirai padirbti. Jis negali tilpti paprastose gelžkelio traukinio sėdynėse ir turi keliauti bagažų vagonuose.

Aprokavę visą tą, anglų karės vyriausybė nutarė palikti bėdiną milžiną namie, nevežti jį Francijon.

BAVARIJOS KARALIUS NUMIRĖ.

Londonas. Buvęs Bavarijos karalius Otto, kuris buvo iš proto išėjęs jau daugelį metų, staiga numirė Fuesternried pylyje, kur jis buvo uždarytas 1873 mete.

Karalius Otto gimė 1848 mete ir sekė jo brolį Liudviką II ant sosto, 1886 m. Liudvikas II, kuris taipgi buvo iš proto išėjęs, nusiskandino. Karalius Otto buvo numestas nuo sosto 1913 mete. Karuna teko tada jo giminaičiui Liudvikui III, kuris per daugelį metų buvo Bavarijos regentu.

LIAUS AMERIKON. DEUTSCHLAND VĖL KE-

Amsterdam: Gauta pranešimas, kad prekybinio submarino Deutschland kapitonas Paul Koenig, sakė jogei rengiasi vėl neužilgo atkeliauti į Ameriką.

VALGO ARKLIENĄ.

Londonas. Šiame mieste 20 arklių mėsininkų daro dabar labai gerą biznį. Šeši metai atgal, arklių mėsininkas įsteigė krautuvę Londone bet subankrutijo. Ir biedniausi žmonės nenorėjo pirkti arklienos. Dabar tukstančiai netik svetimtaučių bet ir anglų perka arklieną nes ji lėšuoja tik 14 c. už svarą, o aviena ir jautiena lėšuoja mažiausiai 36 c. svaras.

Sakoma, kad valgymas arklienos platina ligas, nes tik ligoti ar labai nusilpnę arkliai yra skerdžiami del mėsos. Bet ką daryti, žmones, turi maitintis. O iš priežasties šios baisios karės, gyventojai nekurių valstybių neturi už ką nė arklienos nusipirkti.

POPIERA VIETON BOVELNOS.

Vienna. Prieš karę, Austrija -Vengrija importavo labai daug medvilno (bovelnos) iš Amerikos. Kuomet Anglija apskelbė blokadą centralinėm valdybom tas nebuvo galima. Austrai vienok gauna kasmet nuo 5000 iki 10,000 pundų medvilnio iš Turkijos, bet tas yra toli gražu neužtektinai, tad austrai turėjo atrasti kokią nors kitą medegą užimti medvilnio vietą.

Parankiausia medega pasirodė popiera. Ir dabar austrai išdirba visokių "audeklų" ir taip toliau, iš popieros sumaišytos su medvilniu. Jie padirba tam tikrų siulų iš popieros, kurie suausti su medvilniu padaro visokių rušių audeklų, storų ir plonų, kurie kuomet buna perleisti per chemišką procesą nebijo sušlapimo ir yra labai druti. Maišuose padarytuose iš popierinio - medvilninio audeklo gali tilpti 200 svarų miltų.

Dilgėlės, Austrijoj taip kaip ir Vokietijoj ant daug užima vietą linų. Tik dilgėlių audeklai yra storesni už linų.

Iš Amerikos.

UŽ $ 500,000,000, ČEVERYKŲ KASMET.

Washington. Suvienytose Valstijose kas met padirbama čeverykų daugiau negu 500 milijonų dolerių vertės, sako paskučiausias suskaitliavimas. Per paskuinius 7 metus produkcija čeverykų paaugo 15 nuošim. Suv. Valstijose randasi 1960 čeverykų dirbtuvių.

RĖKINAS UŽMUŠĖ ŽMOGŲ.

West Palm Beach, Fla. Rekinai (sharks) kurie pradžioj vasaros taip išgazdino šiaurės žmones lankančius pajurę, dabar pasirodo tankiai ties Floridos pakraščiu,

Rekinas atakavo tulą J. Hanscom ir taip sužeidė jį, kad nors buvo ištrauktas iš vandens, jis tuoj numirė.

NULINČIAVO DU NĖGRU

Paducah, Ky. Baisiai įpykusi minia baltveidžių čionai nulinčiavo du nėgru ir sudegino jų lavonus. Viens iš juodveidžių buvo apkaltintas užpuolimu ant baltveidės moteries, o kitas neva pagyrė jį už tai.

9 YPATOS ŽUVO DIRBTUVIŲ GAISRE.

New York. Dvi dirbtuvės Queensborrough'ee sudegė iki žemei. Blėdies padaryta ant $250,000. Septynios ypatos, 3 vyrai ir 4 moterįs mirtinai sudegė. Jų lavonai buvo atrasti griuvėsiuose. 2 moterįs dingo ir manoma taipgi sudegė. Ypatos kurie žuvo radosi ant antrų lubų kuomet ugnis prasidėjo, ir nuo tada, nėviens iš jų ne buvo rėgėtas. Jie galėjo pabėgti per laiptus ir per tris išlaukines prietasas del pabėgimo laike ugnies, bet manoma, kad dumai degančių chemikų juos užtroškino. Žuvusie buvo 4 stenografės, 4 knygvedžiai ir dirbtuvės iždininkas.

UŽMUŠĖ DUKTERS JAUNIKĮ IR SAVE.

Canton, Ohio. Tulas W. G. Brittson, nenorėjo, kad Victor Roderick, 19 m. amžiaus, meilintusi prie jo dukters. Užtai kad negalėjo kitaip atskirti nuo savo dukters, 15 d. spalio, Brittson maloniai priėmė vaikiną kuomet atėjo į jo namus ir tada išsitraukęs revolverį nušovė jį ir paskui pats save.

SUTRUMPINO DARBO VALANDAS.

Binghamton. Endicott, Johnson, Co. čeverykų dirbėjai, kurie turi 12.000 darbininkų, pranešė 13 d. spalio, kad jie savu noru sutrumpino darbo valandas nuo 60 iki 48 valandų ant sąvaitės. Mokestis bus ta pati kaip ir už 60 valandų.

DIDELĖ GELŽKELIO NELAIMĖ

Elwood, Neb. 10 vyrų buvo susyk užmušti o 11 sunkiai sužeisti, kuomet pasažerinis traukinis ant Burlington gelžkelio susidaužė su freitų traukiniu.

Nelaimė atsitiko, už tai kad žiburiai ir signalai nebuvo atsakanti ant gelžkelio. Žuvusieji ir sužeistieji dau giausiai yra ukininkai.

EKSPLIOZIJA ANT VIDURIO UPĖS.

East Machias, Me. Naktyje 13—14 spalio atsibuvo didelė ekspliozija ant vidurio East Machias upės. Trenksmas buvo girdėti vietose net 10 myl. nuo ekspliozijos vietos.

Žingeidumas šio atsitikimo randasi tame, kad ekspliozija atsibuvo mažame namelyje ant salos upėje, kuris yra vartojamas del žuvų sandėlio; apielinkės gyventojai visai nesapnavo kad ten radosi eksplioduojančios medegos. Sąvininkas sako nieko apie tai nežinąs. Tad dabar eina gandai, kad vokiečiai tą namelį vartojo del sukrovimo dinamito ir tt. kuris vėliau buvo dastatytas submarinams. Iš ekspliozijos smarkumo, aišku, kad ten turėjo buti gana daug dinamito.

BAYONNE STREIKAS.

Bayonne, N. J. 11 d. spalio mergina p-lė Sofija Torack, 20 m. amžiaus, kuri tėmijo mušį tarp Standard Oil kompanijos streikierių ir policijos, buvo peršauta mirtinai. Policistai sušaudė 4 streikierius, kurių du galmirs.

12 d. spalio policistai mirtinai nušovė žmogų kuris tėmijo riaušes ir sužeidė apie 20 streikierių, kurių du yra labai sunkiai sužeisti.

Streikieriai kelia riaušias per visą miestą, sukurdami per visą miestą, sukurdami gaisrus ir plėšdami.

MOKYTOJAS UŽ PREZIDENTĄ.

Nežiurint kokia bus išeiga šių metų rinkimų, Suvienytų Valstijų sekantis prezidentas bus mokytojas.

Visi žino, kad dabartinis prezidentas, Woodrow Wilson buvo per daugelį metų profesoriu kolegijoj ir per keletą metų prezidentu Princeton universiteto. Paskui jis tapo New Jersey valstijos gubernatorium ir galutinai šios šalies prezidentu.

Republikonų kandidatas del prezidento, buvęs viršiausio teismo teisdarys Charles Evans Hughes, kadaise mokino graikų kalbą ir matematiką ir Cornell universitete išguldė teisių mokslą.

Prohibicistų (blaivininkų) partijos kandidatas, ponas Hanley pirmiau buvęs Indiana valstijos gubernatorium taipgi mokino savo jaunesnėse dienose, bet ne universitete. Jis gimė iš neturtingų tėvų ir tik su didele bėda pats įgijo mokslą. Jis neilgai mokino, nes geidė tapti advokatu. Tapęs advokatu, jis labiausiai užsiėmė politika.

Socijalistų kandidatas, Allan Benson, mokino keletą metų Michigane, kur jis gimė, pirm negu tapo žurnalistu ir pradėjo daug laiko pašvęsti skelbimu socijalistų mokslo.

NĖGRAI KRAUSTOSI Į ŠIAURĘ.

Pastaruoju laiku pietų valstijų juodveidžiai pradėjo didelėm gaujom traukti į šiaurę ir į vakarus. Jie keliauja į New York, Indiana, Ohio, Missouri ir West Virginia, kur jie stoja į dirbtuvės, gauna kur kas didesnes mokestis negu pietuose.

Šis persikėlimas juodveidžių prasidėjo keleta mėnesių atgal. Iš pradžių mažai atidos buvo atkreipta į tai bet kuomet toki dideli skaičiai juodveidžių persikėlė, kad pietam stačiai gręsė pavojus darbininkų stokos, buvo pradėta labai rupintis ir dabar bandoma rasti budų sulaikyti juodveidžius.

Per šešias sąvaites vien iš Valstijos Alabama išsikraustė 20,000 juodveidžių ir dabar jie kraustosi nuo 500 iki 1000 kas sąvaitė. Iš Mississippi ir Georgia valstijų išsikraustė apie 30,000 juodveidžių.

Šiaurinėse valstijose nėgrai netik geresnę mokestį gauna, bet geresnes darbo sąlygas ir juos labiau godojama.

Argentina išleidžia 60 milijonų dolerių ant irrigacijos (laukų sušlapinimo) sistemos.

XXX

Didžiausias pasaulės motorinis laivas buvo neseniai pabudavotas Italijoj del Brazilijos karės laivyno,. Šis laivas turi 6,400 arklių jiegas, kurią pagamina motorai varomi petrolium.

XXX

Chicago turi 6,085 advokatus, 228 daugiau negu praeitą metą.

XXX

Sena tvirtovė, kuri sakoma iš inžinierystės atžvilgio yra žingeidesnę už Egipto piramidus, buvo atrasta Andes (Pietų Amerikos) kalnuose. Tai yra milžiniškas budinkas, padarytas iš akmenų sveriančių nuo 30 iki 40 tonų, kurius budavotojai (senovės indijonai) pargabeno iš akmenycios per upę ir užvilko ant gana augšto kalno. Šiu dienų inžinieriai nesupranta kaip indijonai galėjo pastatyti ta tvirtovę be šių laikų mašinerijos.

* * *

Čita, Sibiro, komercijos biuras atrašė į Suv. Valstijų valdžią pranešdami kad ten yra puiki proga amerikonam biznieriam išplėtoti įvairias pramonės šakas.

XXX

Vokietija turi daugiau negu 30.000,000 adatų sandeliuose, kurias ji ketina pasiusti į Ameriką karei pasibaigus.

Apžvalga.

Visos Amerikos lietuvių kolonijos sujudo rengtis prie Lietuvių Dienos, 1 lapkričio, Daugelyje vietų jau sutverti komitetai, kurie uoliai darbuojasi prirengimui Lietuvių Dienos, kaip praneša Amerikos Lietuvių Centro Komitetas išviso jau užsiregistravo 154 komitetų. Daugelyje kolonijų visos srio vės dirba išvien, nors kaip kurie laikraščiai dar nepaliauja sėję pagiežą ir neapykantą. Amerikos lietuvių visuomenei nusibodo klausyti savo siaurai manančių vadų ir pamačius tikrą reikalą pati liaudis suėjus vienybėn stoja prie darbo, tvirtai pasiryžus gelbėti Lietuvą.

Yra viltis, kad pasėkmės bus didesnės negu galima buvo pirmiau apie tai spręsti. Suėję vienybėn ir įtempę visas savo spėkas, mes pervir-šysime save, tik dirbkime visi — lai nelieka nė vieno lietuvio, kuris neprisidėtų savo darbu ar auka Lietuvių Dienoje.

Amerikos Lietuvių Centro Komitetas praneša, apie puikų ir nepaprastą pasiulijimą aukų rinkikams Lietuvių Dienoje. Kuris iš rinkikų surinks daugiausiai aukų Lietuvių Dienoje tam p. Yčas ir šimto dolerių vertės.

Aukų rinkikai turėtų to nepamiršti.

Aukos Lietuvių Dienai, kaip praneša A. L. C. K. jau pradėjo plaukti. Silver Creek, Pa., mainieriai paskyrė $100.00 aukų. Lietuvių Dienai, Moterų Draugija Shenandoah, Pa. paskyrė irgi $100.00.

Padaryta labai graži pradžia, reikėtų tik kitoms draugijoms sekti šį pavizdį.

"Lietuva" paduoda sekantį sumanymą:

"Prezidento Wilsono išleista proklamacija delei Lietuvių Dienos yra historiškas dokumentas: bene pirmu sykiu Suvienytų Valstijų valdžia oficialiu dokumentu pripažįsta, taip sakant, lietuvių tautos buvimą. Šitą dokumentą su prezidento Wilsono parašu patariama nufotografuoti ir, padarius gražią reprodukciją, pardavinėt Lietuvių Dienoje — sakysim po $5.00."

Sumanymas vertas įvykdinimo, tik, kaip pataria "Tėvynė", tos reprodukcijos turėtų but dalinamos aukautojams davusiems bent $5.00 ir praėjus Lietuvių Dienai.

V. kapsukas gyvenantis dabar Suvienytose Valstijose aip paduoda "Laisvė" tarp kito ko štai ką rašo savo draugams apie Amerikos socialistus:

"Tikrai, doleris čia viešpatauja, dargi socialistų organizacijose ir socialistų laikraščių redakcijose. To užsidegimo, to karščio ir atsidavimo darbininkų reikalams, į dėjos tarnavimui, kokį mes matome Europoje, ypatingai Lietuvoje ir Rusijoje, čia erasi. teko man draugų, kurie kadaise. Lietuvoj, tokie karšti buvo, — dabar jie 'surimtėjo'. 'proto įgijo' — —Amerikos dolerio proto".

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS
Trečiojo Seimo
PROGRAMA.

Seimas prasidės 20 d. spalio 1916 metų,
McCADDIN HALL
Berry St., tarpe 2 ir 3 gatvių,
BROOKLYN, N. Y.

Pėtnyčioje — 20 spalio, 10 val. ryte prasidės sesijos ALTS. seimo. Subatoje 21 spalio, ALTS. sesijų užbaiga. Subatoj, po piet prasidės Gelbėjimo Fondo ir Autonomijos Fondo sesijos.

Subatos vakare, 8 val., bus koncertas. Dainuos Marė Karužiutė, skambins Laura Karužiutė.

Taipgi koncerte dalyvauja p-lė P. Jurgeliutė ir pp. M. Zazulak, J. Banys ir P. Čiurlionis.

Po koncertui — šokiai.

Viskas atsibus Viršminėtoj svetainėje.

ALTS. Seimo rengimo **Komitetas.**

CENTRALIO AMERIKOS LIETUVIŲ KOMITETO PRANEŠIMAS.

Primename, kad:

1. Kur dar nėra susitvėrę Liet. Dienos komitetai, tegul kuogreičiausiai tveriasi, nes pranešimai apie juos tebus priiminėjami tik ligi 25 šio mėnesio.

2. Tveriant Vietos komitetai, reikia kviesti visos draugystės, neskiriant sriovių, kad paskiaus nebutų tvėrėjams užmetinėjimų, kaip kad yra buvę.

3. Pranešant Centro Komitetui apie susitvėrimą vietos K-tų, reikiai pažymėti pilnus vardus ir pavardes žmonių išrinktų į Komitetą ir vardus draugysčių, kurios prisidėjo prie Vietos Komitето išrinkimo.

4. Reikalaudami dėžučių, raikščių, tagsų ir kitų dalykų, reikia nurodyti visų gyventojų ir lietuvių skaičius savo kolonijoje.

5. Visi Vietos Komitetai, gavę musų ingaliojimus, tegul neužmiršta butinai pasiprašyti leidimo miesto valdžios daryti "tag day" lapkričio 1 d.; kreipties į amerikonų ir kitų tautų draugystes ir klubus padėti aukas rinkti ir aukauti, ypatingai reikia kreipties į lenkus, kurių Centras iš New Yorko su p. Paderewskiu priešakyje apsiėmė pranešti savo skyriams, kad jie padėtų lietuviams lapkričio 1 d., nieko neimdami sau; kreipties į katalikų ir protestonų žmones duoti aukų ir pagalbos, kriepties į "public school'es," kad mokytojai prikalbintų vaikus sumesti bent po 1 c. nukentėjusiems Lietuvos vaikams.

6. Iždininkais Vietos Komitetai geriausiai turi užsikviesti Chamber of Commerce arba bankus ar kitokias viešas vietas, kuriose bus suskaityti pinigai iš dėžučių.

7. Centras yra jau visus daiktus, reikiamus tai dienai, užsakęs ir neužilgo visiems Vietos Komitetams išsiuntinės ir galutinas ins-

Broliai lietuviai! 150 musų kolonijų jau atsiliepė — atsiliepkite ir kiti, — dalyvaukime visi iki vieno didžiame darbe!

J. S. Lopatto,
C. A. L. K. Prezidentas.
M. Šalčius,
Raštininkas.

Iš Lietuvos.

Lietuvių tautos dailė Vilniaus miesto naminių dirbinių parodoje.

Paduodu iš "Dabarties" 52 ir 54 numerio nuo liepos 8 — 12 d. sutrumpinęs I. Bs... straipsnį apie Vilniaus naminių dirbinių paroda. Karo šmėklai apsupus Vilnių, vietinėms fabrikoms išsikraustęs Rusijon, gyventojams netekus uždarbio, maisto produktų kainoms labai augštai pakilus ėmė gresti Vilniaus miestui badas su visomis blogybėmis. Vokiečiai užėmę Vilnių, pradėjo rupinties, kokiu budu tokios liudnos gyventojams ateities išvengus, ir, kad suteikus žmonėms kiek uždarbio, vokiečių valdžia tarp kito ko sumanė įtaisyti Vilniuje miesto namų darbo paroda (Ausstellung Wilnaer Arbeitsstuben,) kur įvairių tautų miesto darbininkai, čia vietoje dirbdami įvairius daiktus, pelnytų sau nors kokį uždarbį. Vokiečių valdžia tokioms dirbtuvėms įtaisyti ir joms žalia medžiaga aprupinti paskyrė 20,000 markių. Dirbbiniai, vietoje padirbti, bus ne tik išstatomi parodoje, bet ir pardavinėjami. dau giausia vokiečių kariuomenei.

Dideliuose Paco rumuose sutaisyta minėtoji paroda. Lietuvių skyrius, kurį tvarkė A. ž., užima 4 gana ruimingus kambarius. Karidoruje prie durių ant sienos kabo to paties A. Ž. pieštas paveikslas, kuriame matome lietuvaitę, tautiškais drabužiais apsidariusią. Pirmam kabaryj viso sienos nukabinėtos daugeliu didelių fotografijų su lietuvių namais, kapų paveikslais, su originaliais Lietuvos kryžiais ir atskirais kryžių paveikslais, A. Jaroševičiaus pieštais.

Ant sienų dar pakabinta kanklės, trubos, Labanoro duda, ragai ir kapų dailus geležiniai kryžiai. Ant stalo sukrauta ornamentuotos varstės nuo Taujėnų, Ukmergės apskr., ir kelios dailiai pjaustytos medinės lazdos. Spintoje lentynose su dėstyta gražiai padirbti mediniai šaukštai, peiliai, šakutės, mediniai indai, dėžutės ir k. daiktai, taip pat gražus rinkinys — margučių skutinėtais ir vašku teptais ornamentais. Viename kambario kampe ant stalo stovi P. Rimšos lipintas "Artojas", pora jaučių arantis, kitame to paties skulptoriaus "Artojas", vienu arkliu. Prieš langą kabo A. Žmuidzinavičiaus paveikslas su senais lietuvių kapais. Perėję šita kambarį, kuriame maždaug galime pažinti Lietuvą, įėję į kitus kambarius randame juose Lietuvos moterų rinktus, kaip niekur kitur lig šiol nebuta. Vienų juostų antrame kambaryje yra apie 300, juostos kabo — ant sienų o brangiosios šilkinės vieno stalo sutiestos. Link smiausį įspudį daro gražu įvairių spalvų suderinimu tos juostos, kurios yra iš Vilkaviškio ir Naumiesčio apskričių. Kitu du stalu tame kambaryje užima taip pat juostos, vilnonės megstinės pirštinės, autės ir k. Trečiojo kambario sienos apkabinėtos daugybe prijuosčių (žiurkštų,) staltiesių, lovadangčių, rankšluoščių ir mezginių.

Išstatyti Vilniaus naminių dirbinių parodoje gudų dirbiniai yra artimiausi lietuvių dirbiniams savo ornametika, taip kad ir jų tautos dailė turi daug bendra su lietuvių tautos daile. Lenkų dirbinius neretai matome dabintus lietuvių juostų, ir priejuosčių arba ir gudų ypač Slucko juostų ornamentais; juose, niekokių vietinės lenkų dailės elementų nematyti. Žydai turi labai gerai įtaisę skulpturos, kurpių ir siuvėjų skyrių.

Lietuvių skyriuje tuo tarpu dirba kelios lietuvaitės. Taip, antrame kambaryje viena mergina linus verpia, kita vynioja siulus ir trys - juostas audžia; trečiame kambaryje — viena suka siulus, dvi — juostas audžia, trečia — mezginius mezga. Ketvirtame kambaryje įtaisyta lietuvių pirkia, kurioje stovi staklės rankšluošciams ir kitiems audeklams austi.

Birželio 27 d. parodą aplankė vokiečių seimo (reichstako) prezidentas su viceprezidentais ir k. su jais. Visi, kas lanko parodą, yra labai patenkinti lietuvių skyrium.

Piliečių komitetas.

Prieš pat vokiečiams įeinant Vilniun Lietuvos dvarininkų lenkų vadai Maišta vičius, Končia Vankavičius ir kiti įsimanė steigti Vilniaus bei Kauno gubernijom tokią draugiją, kuri pasitraukus galutinai rusams iš Lietuvos, paimtų į savo rankas visuomenės tvarką. Pirmučiausia jie mėgino Petrapilyje, išvaikščioję ten jie ministerijų kanceliarijas. Petrapilio vyriausybė pavedė rupimosios draugijos reikalą nuspręsti Vilniaus gubernatoriui Verovkinui. Šis labai svyravo, leisti ar ne leisti tą lenkininkų sumanytą organizaciją, ir pagaliaus diena ankščiau prieš išvažiuodamas visai iš Vilniaus sutiko leisti ir parašė įstatus Ant rytojaus jau buvo atėję Vilniun vokiečiai. Paliko lenkininkų galviniai priešakyje su dvarininku Kognovickiu, ėmė rupintis, kad vokiečiai tai patvirtintų, ką neseniai buvo leidę rusai. Ta nau jaji draugija, pasivadinusi Piliečių Komitetu, pasirupino vokiečių vyresnybės akyse pasirodyti ne vienašale, liko betgi lenkiška. Lenkininkai pasiskyrė sau 12 vietų, lietuviams su žydais siulė po 4 vietas, o gudams 3 vietas. Iš vienos pusės jis tarytum mišrus (mat,ileisti visų tautų "atstovai"), iš antros pusės jis betgi lenkiška: po- ar tokį klausimą svarstant nusprendžia lenkų dauguma, pirmininkas lenkas ir t. t.

Apie tokią Piliečių Komitето sudėtį pranešė Vilniaus lietuvių bureliui, kuriame buvo ne vienos srovės žmonių, adv. J. Vileišis, ragindamas lietuvius neatsisakyti nuo lenkininkų organizacijos, nors, girdi, sąlygos nevisai tepatogios lietuviams. Išklausę J. Vileišio pranešimą, visi, kurie buvo, nutarė kad jokiu budu nedera lietuviam palaikyti tokios nedemokratingos draugijos, nes

1. lietuviams reikia spiestis į tokią organizaciją, kuri apimtų visą Lietuvą, o ne vien Vilniaus ir Kauno guberniją.

2. Piliečių Komiteto šulai aprėpia dvi guberniji del to, kad nenori išskirti Suvalkų gub. iš Lenkų: tai juk priešinga endekų programai. Tuo tarpu lietuvių Seimas Vilniuje 1905 m. (kuriame dalyvavo visų srovių atstovai tiek lietuviškai tiek kitaip kalbančios Lietuvos visuomenės, nutarė, kad Suvalkų gubernija eitų visur ir visame kame su visa Lietuva.

3. Lietuviai, budami demokratai, tegali demokratingais pamatais dėtis į šiokią ar tokią draugiją lygiomis teisėmis. Vadinasi, Piliečių Komitete, lietuviams reikėtų turėti bent du trečdaliu vietų, o lenkams ten turėtų tekti, žiurint jų skaičiaus gyventojų Vilniaus ir Kauno gubernijose. paskutinė, o ne pirmutinė vieta kitų tautų eilėje.

4. Lietuvos lenkai pasirodė karo metu ypač blogi piliečiai: Vilniaus miesto valdyba paaukojo 10,000 rublių del karo nukentėjusiems ir visą tą sumą paskyrė Varšuvos piliečių Komitetui, nė skatiko nedavusi nė vienai, tada jau buvusiai nelenkiškajai organizacijai, šelpusiai Lietuvoje tremtinius ir del karo nukentėjusių dvarininkai lenkai ir kunigai lenkai, surinkę bent 50,000 rublių pinigais, paskui drabužių ir avalinės, nusiuntė visą tą auką irgi Lenkams, nors čia pat Lietuvoje žmones šaltį bei alkį kentė. Šiaip jau pavieni lenkininkai niekur nerėmė lietuvių organizacijų labdarybės darbo — organizacijų, kurios šelpė visus lygiai, neskirdamos nei tautybės, nei tikybos.

5. Jei Piliečių Komiteto šulai nebutų turėję paslėpto tikslo, priešingo lietuviams, tai butų lietuvius ir gi kvietęsi į organizacijos darbą ir nebutų viso ko savitai darę.

6. Iš to viso aišku, jog Piliečių Komitetas Lietuvos piliečio vardu, seka Lenkų endekų programo, nori vokiečių vyresnybės nežinojimu Lietuvos santykių pasinaudoti, save pateikti jai bešališku, o kitas vietos organizacijas, jau daug gera Lietuvai padarusias, nustelbti nusiekti.

Adv. J. Vileišis kurs teiravosi inteligentų lietuvių burelyje, ar verta stoti į Piliečių Komitetą ar neverta, betgi nepaklausė jo, surado dar keturius lietuvius ir įstojo su jais į tą organizaciją.

Netrukus Piliečių Komitето vokiečių vyresnybei, gavo leidimą dviem savo nariam, lenkui adv. Kryžanovskiui ir lietuviui J. Šiauliui važiuoti į Berlyną ir į Poznanę, prasimetus ieškojimo Rokfellerio komisijoje pašalpos Lietuvių Draugijos del karo nukentėjusiems šelpti Komitetas taip pat norėjo gauti leidimą savo dviem atstovam važiuoti į Berlyną ir į Ameriką pagalbos Lietuvai, Iš pradžios vokiečių vyresnybė, p. Bekerato, policijos šefo, asmenim buvo besutinkanti, bet po kelių dienų atsakė negalinti, nes vienai girdi, vienas lietuvis iš Piliečių Komiteto važiuojąs tuo pačiu tikslu, o antrą, Lietuvių Komitetas esąs tautinės spalvos. Nors jam buvo paaiškinta, jos savo darbais visur ir visuomet šelpė visus be jokių skirtumų tačiau Liet. Komiteto atstovams nebuvo leista važiuoti nei į Ameriką, nei į Vokietiją.

Piliečių Komiteto atstovai pargryžę iš Poznanės ir iš Berlyno Vilniun, pranešė jog Lozannos Lenkų Komitetas atsiuntęs į miesto pirmininko Venslavskio ir vyskupijos valdytojo kun. Michalkevičiaus rankas 50,000 rub., ta salyga, kad bent trečdalis tų pinigų patektų lietuviškai kalbančiai Lietuvos visuomenei, ir jog visi tie pinigai esą dabar atiduoti Vilniaus Lenkų Komitetui. Išgirdęs tokį pranešimą., p. Kymantas išsižodo Piliečių Komiteto posėdyj, jog tokiu budu pinigai, lietuviams skirti, esą užgriebti. D-ras Boguševskis, Piliečių Komiteto narys, o Lenkų Komiteto pirmininkas pasijuto užgautas ir pašaukė p. Kymantą tieson. P. Kymantas sutiko teistis, bet tuo pačiu žygiu apreiškė Piliečių Komitetui nebegalįs daugiau buti jа nariu. Per teismą d-ras Boguševskis pasakė; kad 50, 000 rub. esą nė Lenkų Komiteto žinioje (nors Komitetas gavęs Lozannos pinigų, kuriais galėtų sušelpti lietuvius), o p. Venslauskio su kun. Administratorium Michalkevičiumi iš viso "grono zaufanych osob" buvo vien lenkai Piliečių Komiteto nariai. Vadinasi, Piliečių Komiteto šulai, kurie reklamavo tą Komitetą, kaip perdėm viešalę įstaigą, betgi velijo pinigus, skirtus lietuviams, lenkams ir gudams šelpti, pavesti Lenkų Komitetui, kurs, kaip jo vardas skelbia, yra sudarytas pašalpai "neturtingų lenkų šeimynų". Tokiu budu paiškėjo, kad Piliečių Komiteto galviniai, budami vienu žygiu ir Lenkų Komiteto nariais, tik tam antrajam buvo visa širdimi atsidėję.

Be to, dvarininkas Stanevičius važinėjo po Trakų apskritį ir Piliečių Komiteto vardu siulė lietuviams Lozannos Komiteto pinigų tą sąlyga, kad jie steigtusi lenkiškų mokyklų, kuriose busią ir lietuviškai mokoma bet su lenkėmis mokytojomis.

Turėdami galvoje, visus tuos vyksnius, galima pasakyti, jog lietuvių burelio spėjimai apie dvejopą Piliečių Komiteto veidą buvo visai teisingi ir jog tas komitetas buvo iš anksto mintas tuo kas jie ištikrų yra.

menkėjo net pačių lenkų akyse, kada vokiečių vyresnybė uždraudė jam varyti lenkinimo darbą sodžiuje.

(Iš "Liet. Balso.).

Perka ažuolo gilius.

"Dabartis" rašo, kad Kuršo ir Kauno gub. vokiečių vyriausybės įstaigos mokančios šitokias kainas: 6 pudams (ten sveriama kilogramais) ažuolų gilių — 14 markių, 6 pudams paprastų kaštanų — 10 markių, 6 pudams buko gilių — 45 mark.

Suvalkų apskrities seniunų Posėdžiai.

"Dabarties" rašoma, kad nuo kovo 24 d., burmistrui pirmininkaujant, Suvalkuose buvo surengti seniunų (šaltyšių) posėdžiai.

Šie posėdžiai koki laiką turėjo kartoties kas 8 ar kas 14 dienų. Jų tikslas — suvesti kruvon atskirų kaimų seniunus, kad pasitarti apie kaimų reikalus. Išpradžių kaip rašo "Dabartis", seniunai buvo baikštus ir atsargus, bet dabar jau visi drąsiai išreiškia savo nuomonę, apie svarstomus reikalus. Tartasi apie įsėjimą laukų, sėklų ir gyvulių parupinimą. Aiškinta vokiečių pinigų vertė, palyginant su rusų pinigais ir apie seniunų santykius su gmina ir valdžia. Tai buvo lyg ir ruošiamieji seniunų kursai.

Pagalvis Mokesnis.

Vokiečių vyriausybės yra išleistas Lietuvoje įsakymas, kuriuo kiekvienas vyriškis, kuris gali dirbti, nuo 15 iki 60 metų, privalo mokėti pagalvį mokestį. Nuo šio mokesnio liuosi tik kareiviai - jantieji ir vokiečiai valdininkai užimtame krašte, taip — pat ir kunigai. Nuo 1916 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. pagalvis mokesnis — 6 markės. Kitiems gi metams — 8 markės. Mokesnį ima kas metų ketvirtis, po ketvirtį iš anksto: sausio 1 d., balandžio 1 d., liepos 1 d. ir spalių 1 d. Apskrities valdyba gali uždėti didesnį pagalvį mokestį atskiriems asmenims arba luomams; taip-pat ir sumažinti, arba visai dovanoti. Apskričių, miestų, valsčių ir sodžių išlaidoms pridengti, apskrities valdyba, sutinkant valdžios viršininkui, turi teisę uždėti dar mokesnio priedą.

Degtinės pardavinėjimas Lietuvoje.

Degtinę gaminti be leidimo yra uždrausta. Gabenti iš Vokiečių leista yra tiktai vyriausiosios vadovybės ukio komisijai. Ukio komisijai priguli teisė pardavinėti degtinė. Pardavinėjimas smuklėse tuom tarpu uždraustas.

Žvejoti Nemune bei Nėryje (Vilijoje) uždrausta.

Kauno vyresnysis burmistras paskelbė, kad uždrausta šiaip žmonėms žvejoti Nemune ir Nėryje. Prasikaltusius skaudžiai bausią. Vokiečių valdžia žvejojimą Nemune, nuo Vilkijos iki Veškonių, ir Nėryje per visą Kauno gub. pavedė tam tikriems žvėjams.

Iš (Nau. Liet.).

Elbert H. Gary, galva Suvienytų Valstijų Plieno Korporacijos, ir multimilijonierius, kada je buvo klerkas Chicagoje, uždirbdamas $12

PO MEDŽIU.

Gerbiami broliai ir seserįs!

Užstoja jau trečia sąvaitė spalio mėnesio, liekasi dar viena sąvaitė mums prisirengti prie paskirtos dienos rinkimui musų tėvynei aukų. Šiandien dar męs turime kalbėtis ir stiprintis, kad tą dieną mums paskirtą, męs gerai išnaudotume, nes kitą tokią gal męs jau nie kados negausime. Jeigu mums paskirtą dieną męs gerai išnaudosime tai jos darbas atneš netik didelę pašalpą musų nuvargusiem broliam karo apsiaubtiem, bet kartu atneš ir mums didelę garbę kaipo ištikimiem sunam ir dukterim nuvargintos šalies. Gal pusė milijono mųs lietuvių yra pasisklei dusių po šią šalį įvairiuose kraštuose, miestuose, ukėse, mainose, giriose ir po plačią Ameriką, kur tik neisi visur ir visur tu atrasi mu-- sų brolių ir seserų. Dauge lis iš musų jau ištautėję, išvirtę labai skaitlingai į lenkus, kiti pasivadinę save rusais, vokiečiais ir kitokiais bile tiktai išvengti savo nuskurdusios motinos vardo — nuvargintos Lietuvos. Štai ateina diena, mieli broliai, paskirta mums garbaus musų prezidento kuris kaipo istorikas aiškiai pažįsta musų tėvynę kaip ji nebutų nuvargus, kaip ji nebutų suskurus, jis paduoda savo ga lingą ranką ir sako: "Kelkis senute, štai tau mano stipri ranka".

Tai yra pavyzdis tokis, kaip ir kad — musų motina pasenus, pailsus, parpuolus purvyne butų pakelta per svetimą jaunikaitį, stiprų ir galingą. Jau šis pats atsitikimas gali sujudinti musų širdį, kad musų motinai svetimas paduoda ranką. Jei gu svetimas paduoda jai ranką, tai musų kaipo lietuvių, tikrų sunų tos motinos Lietuvos, priderystė yra žemai padėkavoti tam garbiam geradėjui ir ant toliaus rupintis neduoti jai vėl parpulti. Męs lietuviai visi ir visur turime numesti ličinas svetimtaučių lenkų, vokiečių, rusų ir kitų o imti savo motiną Lietuvą už rankos.

Tą dieną kiekvienas męs turime patarnauti Lietuvai. Dideliuose šios šalies miestuose kur musų brolių gyvena didelis skaitlius kur tveriama komitetai ir visas parėdkas to darbo ir reikia eiti ant susirinkimų, klau galėsi tą dieną patarnauti del tėvynės savo Lietuvos. Komitetas paskirs jums kraštą miesto, kur tą dieną rinksi pinigus. Komitetų parėdymas turėtų buti gražiai apdirbtas, iš ryto paskirti vietą kur nors gražiausioje publiškoje vietoje susirinkti, kur nors pas miesto namą ir kur reiktų at nešti musų prezidento paveikslas, pastatyti rinkėjus į gražią poziciją, viduryje viso pulko dvi baltai pasirėdę merginos palaikytų prezidento paveikslą, o kitos dvi po gražų bukietą ir vėliuką, ir čia ant vietos laikant nuimtų paveikslą kas butų ant am žinos atminties mums ir kar tu patrauktų akį publikos. Tas parodytų, kad męs pirmiausiai, darbą pradėdami, padėkavojam musų geradėjui. Nuėmę paveikslą, kopiją, galime nusiųsti pačiam musų geradėjui prezidentui, kas musų politiką tuojaus Washingtone irgi primintų. Tas paimtų pusę valandos ir butų atliktas darbas, tik reikia turėti sumanumas. Kada viršininkas mus kėravoja reikia nerėkau ti, nešnėkėti bet žiurėti ką jis daro, kaip parėdkavoja. Jo klausyti ir taip išeis gražiai ir gerai.

Pabaigę tai, griebtis už darbo, imti dėžutes ir eiti rinkti, merginos ir vaikinai, gražiai, kuopniai apsirėdę, su šypsa ant veido ir su nusižeminimu prašyti pagelbos: "Please help Lithuania, my mother - country"; arba: "Please help the Lithuanian war suf ferrers". Duok linksmą, meilų nusišypsojimą ir tuojaus patrauksi praeivio atydą, gal jis tau ir neduos penktuko nes iš karto nesupras, bet kitą patiks, gaus tokį pat meldimą malonų ir tam jis duos. Nereik labai lysti prie žmogaus, bet kada eini su prašymu, tai visą savo mandagumą parodyti, gra žiai, lėtai, ir nepamiršti tos meilios šypsos, kuri minkština širdį akmeninę kieto žmogaus budo. Taip elg damasis laimėsi.

Komitetui reikia mokėti taip sutaisyti, kad į tas pačias vietas tuos pačius rinkėjus neleisti po du kartu, reikia eiti mainanties vienai po rai paskui kitai ir kitai nuolat mainytis.

Tas pats žmogus ir kelis kartus aukauja jeigu tik šviesi ateina. Vyram pridera geriau eiti [illegible] aplankyti turčius, turint tam tikslui korteles atspaustas, kad tarnai pas duris pati kę galėtų prašymą nunešti į vidurį. Kortelės verta parašyti taip: "Collectors for the Lithuanian war suffers beg you to kindly help the fund". Be abejonės turtingesni paduos tarnui kad išneštų dovaną.

Lietuviai biznieriai arba turtingesni lai atmena vargus tėvynės, pašvenčia savo automobilius tai dienai ir pevėži kolektorius į tolimus nuo miesto turčių rezidencijas. Atminkite, broliai, kad šita diena mums dideliai brangi, kodaugiai męs pasieksim to daugiau pelnysim. Netik kad pelnysim, bet išplatysim vardą musų Tėvynės. Lai gyvuoja vardas Lietuvos, lai mato visos šalįs, visos tautos, kad lietuviai dar gyvi ir smarkios au dros musų kaimynų per šimtus metų męs neišnaikino. Gal pereisi 10 namų ir nieko negausi, ant to nepyk, bet savo darbą atlikti šventai rupinkis.

Aną dieną aš klausiu mažo žyduko: "Ar tu buvai šiulėje šiandien?" "Taip", jis sako, "aš buvau". "Na tai pasakyk tu man ko tie žydeliai kiekvienas savo balsu rėkia, ko jie negieda kaip kad mokslainėje vaikai "My Country 'tis of thee" "A!" jis sako; "jie kiekvienas turi savo poterius atgiedoti ar anksti ar vėlai ateina, vis nuo pradžios pradeda delto tokia maišatienė pasidaro, nes kožnas turi atgiedoti." Taip ir męs mieli broliai ir seserįs, tik tada turėsime pasekmę kada kiekvienas nuo pradžios iki galui tos dienos darbą atliksime.

Jųs kurie gyvenate tolimo se vietose susimaišę su svetimtaučiais, ateinančio mėnesio pirmą dieną atminkite, kad tai diena Lietuvių ir kar tą atsistok kaip vyras prieš savo artimus ir pasakyk jiem teisybę, kad tu esi lietuvis ir kad ta diena yra lietuviam paskirta rinkti pagelbą del Lietuvos nuvargusių žmonių. Duok pats pirma ir prašyk savo artimo, tegul gelbsti tavo motiną, kur tu gimei ir gal tę ir mirsi. O gal galėsi padaryti storonę sutverti nors iš sveti mų žmonių komitetą ir gal galėsi parinkti aukų. Lai ta diena mus kaipo karžygius sukelia miestuose, ukėse, mainose, giriose ir vi-

Jeigu męs dirbsime gerai, tai padarysime didelę do vaną savo Tėvynei. Sučėdy sime daug gyvasčių, duosime suraminimą savo broliam, turėsime pradžią atbudavoji mui Lietuvos, pakelsime savo vardą, parodysime plačioj pasaulėj, kad męs mokame kaip tauta veikti. Nori me kaipo tauta gyventi, norime tos gamtiškos liuosybės kurios nori kiekvienas augalėlis, paukštelis ir žvėrelis. Męs, mieli broliai, ją gausime jeigu eisime mokslo, darb štumo, nusižeminimo, teisybės ir vienybės keliais. Širdingai kviečiu jumis, kad kiekvienas butute žmogus po medžiu šitame laike ir plačiai paskelbtute šitą prakalbą.

DARBININKŲ ŽINIOS.

Išpanų žvejotojai skaitliuo ja 80,000.

-:- -:- -:-

Joplin, Mo. darbo unijos ketina pastatyti sau svetainę.

—:::—

Mokytojai Pueblo, Cal., ketina susitverti uniją.

Angliakasiai Belgijoj strei kuoja del augštesnės mokesties.

-:- -:- -:-

Montreal, (Kan.), barbe riai reikalauja geresnių darbo sąlygų.

-:- -:- -:-

Dailydžių tarptautinę unija turi 200,000 narių.

-:- -:- -:-

Valstijoj Maine, įvyko įsta tymas, sulyg kurio moterim ir vaikam uždrausta dirbti dirbtuvėse daugiau negu 54 val. ant sąvaitės.

XXX

Kasyklų darbininkai Ternie, B. C. (Kanadoje) gavo pakėlimą mokesties ant 7½ nuošimčių.

XXX

Clevelando krutančių pa veikslų operatoriai gavo pakėlimą mokesties nuo $17.00 ant sąvaitės iki $20.75.

XXX

16 d. spalio suorganizuoti cigarų dirbėjai Pennsylvanijoj reikalavo kad darbdaviai pakeltų jiems mokestis.

* * *

7000 mergaičių cigaretų dirbėjų New Yorke ir New Jersey valstjose, reikalauja 8 val. darbo dienos.

* * *

1897 mete, Suvienytos Valstijose radosi 444,500 uni jonistų. 1914 m. radosi jau net 2,674, 400.

-:- -:- -:-

Connecticut valstijos Dar bo Federacija pastaruoju lai ku įgijo 4,735 naujų narių.

-:- -:- -:-

Iš 900 Hamilton (Kanada) unijos mašinistų, kurie išėjo ant streiko 12 d. birželio, tik 15 dar nesurado darbo.

-:- -:- -:-

Northern Pacific gelžkelio telegrafistai gavo pakėlimą mokesties, sutrumpintas dar bo valandas ir pagerintos sąlygos.

—:::—

-:- -:- -:-

Philadelphijos Brangumynų Darbininkų Unija nutarė pareikalauti pakėlimo mokesties ant 20 nuošimčių ir

ITALIJA.

(Tąsa).

Nuo 1796 iki 1915.

16-tame ir 17-tame šimtmečiuose, Italija neturėjo tiesos nė laisvai kalbėti nė rašyti. Spauda buvo labai suvaržinta ir abelnai, žmonės buvo taip suvaržyti, kad laisvės įdė jos neturėjo jokios progos platintis jų tarpe Italija gulėjo lyg ir letarge. Bet į pabaigą 18 -to šimtmečio, po įtekme francuzų filozofų ir užtai kad Austrijos imperatorius Juozas II suteikė kiek daugiau laisvės jiems, italai pradėjo pabusti, pradėjo vėl svajoti apie paliuosavimą savo šalies iš po svetimtau čių jungo. Bet italai toli gražu dar nesvajojo apie Suvienytą Italiją. Jie geidė tiktai įsteigti republikas įvairiose dalyse Italijos. Laike francuzų revoliucijos sujudimas Italijos žmonių buvo jau labai žymus, ir nemaža įbaugino išpanus- austrus.

Bet italams dar nebuvo lemta patiem paliuosuoti nuo neapkenčiamų austrų- išpanų. Tą užduoti pasiėmė į savo rankas Napoleonas Bonaparte. Perėjęs per rubežių, jis į trumpą laiką užėmė didžiumą Italijos, nors austrai, su pagelba anglų tvirtai kovojo prieš jį. Patįs italai daugiausiai priėmė Napoleoną, kuris paėjo iš jų kilmės, su dideliu entuziazmu, kas nemaža pagelbėjo jam įveikti austrus.

1797 m. austrai jau buvo taip kaip ir išvyti iš Italijos, ir su pritarimu Napoleono, italai pradėjosi visur steigti republikus, kurie suprantama nebuvo savistovus, bet po įtekme francuzų. Popiežius, kuris pritarė austrams, buvo išvytas iš Romos į Francija ir ten nelaisvėje laikytas iki numirė.

Padaręs šiokią tokią tvarką Italijoj, Napoleonas nukeliavo Egiptan. Jam vos iškeliavus, europinės valstybės kurios buvo susitaikę su francuzų republika, vėl apskelbė jai karę ir austro-rusų kariumenė, vedama garsaus Suvorovo užpuolė ant francuzų Italijoj ir tuoj juos išvijo iš tenai, įvesdami seną dalykų stovį.

Bet Napoleonas, sugrįžęs iš Egipto tuojaus vėl atsiėmė praloštą teritoriją Italijoj ir pradėjo perorganizuoti jos valdymą. Iš pradžių jis valdė tik šiaurinę dalį Italijos, bet pamažu, jis užgrėbė Napolio karalystę ir visą pietų Italiją, Siciliją ir tt. Napolio karalystę jis atidavė Murat'ui, vienam savo maršalui. Kitas dalis jis išdalino kitiems savo ištikimiems karvedžiams ir savo giminėm. Didžiumą Italijos visgi pasiliko sau, ir su italų pritarimu, buvo išrinktas Italijos karalium. Bet po jo valdymu, italų valsty bės visgi turėjo gana didelę autonomiją, ir abelnai imant, italai mylėjo Napoleoną. Po Napoleono valdymu, Italija įgijo daug naudos. Civiliška administracija teisės, teisdarystė, mokinimas vaikų, viešos įstaigos, buvo neišpasakytai daug pagerintos. Nelamės ,kurias Italija patyrė nuo Napoleono, buvo vienas nupuolimas jos prekybos iš priežasties Napoleono apskelbtos blokados Anglijai; antra, tai buvo ėmimas didelių skaičių italų jaunuomenės į francuzų kariumenę, kur jie tankiai rasdavo mirtį. Paveizdan, sakoma, kad keliaudamas Rusijon, Napoleonas pasiėmė su savim 27,000 italų; iš šio skaičiaus, tik 333 kada sugrįžo namon.

Po šios baisios ekspedicijos į Rusiją, Napoleono galybė pradėjo pulti Italijoj taip kaip ir kitur. Italai, visuomet nepastovųs, pradėjo nebuti ištikimi Napoleonui, paskui patįs peštis tarp savęs ir 1815 m. jie vėl buvo patekę po austrų įtekmę. Italija buvo vėl padalyta į daugybę valstybėlių, kurių valdonai buvo arba paeiniai Hapsburgų Austrijos karališkos šeimynos, arba Bourbonų (francuzų karališkos šeimynos). Šios valstybė lės buvo neva savistovės, bet ištikrųjų, turėjo klausyti Austrijos maižausio paliepimo.

Vienatinis italų kilmės valdonas, buvo pa einys, Victor - Emanuel I., Sardinijos karalius, kuris buvo įgyjęs daug naujos teritorijos (ypač Genovą) sekant Napoleono nupuolimą. Šis karalius nebuvo labai liberališkas, priešingai kaikuriose dalykuose jis buvo labai žiaurus ir atžagreiviškas. Bet italai mylėjo jo šeimyną, už tai kad ji buvo tik rai itališka ir nekentė austrų,.

Netik Victor - Emanuel buvo atžagareiviškas, bet kuone visi Italijos valdonai. Žiau ri cenzūra, visoki uždraudimai, pasmerki- mas visokių liberališkesnių įdėjų radosi visoj Italijoj. Laisvė Napoleono dienų buvo jau tikrai dingus. Bet nors ji buvo dingus įstatymuose ir abelnai valdžioje, ji dar vis radosi širdyse augštesniųjų, apšviestesniųjų luomų; jie buvo baisiai neužga nėdinti šia reakcija nuo liberalizmo į absoliutizmą. Taipgi, bekovodami Napoleono armjose, jie buvo pradėję svajoti apie kovojimą už pilną laisvę, už **suvienytą Italiją,** apie ką dar italai buvo niekad pirmiau nesvajoję. Nežiurint aštrių įstatymų kas link to, visoj Italijoj pradėjosi tvertis slaptos draugijos, kurių garsiausia ir gal galingiausia buvo vadinama Carbonari. Tikslas šių draugijų buvo išvijimas svetimtaučių ir įgijimas tikros, konstitucijonališkos laisvės. Nariai šių draugijų buvo baisiai persekiojami; dideli skaičiai jų pakliuvo į kalėjimą, buvo ištremti arba neteko ir gyvaščių, po baisaus nukankinimo. Bet kaipo atkeršijimą už tai, Carbonari nekartą nužudė žiauresnius valdininkus. Bet kaip pirmiau minėta, Carbonari susidėjo iš apšviestesnių italų. Minios paprastųjų žmonių pasidavė naujai valdžiai su akln įsitikėjimu, ir raginami policijos, susitvėrė draugijas panašias į rusų juodašimčius, kurių tikslas buvo užmušti kiekvieną liberalą.

1831 m., tikėdamiesi patarimo francuzų, kurie ką tik buvo išlošę naują revoliuciją, carbonaristai sukilo, plevėsuodami raudoną, baltą ir žalią vėliavą, kuri šiandien yra Italijos tautiška vėliava. Bet revoliucija nepasisekė, francuzai nepagelbėjo italams, ku riuos austrai lengvai apgalėjo, pakardami jų vadus. Šiame sukilime išėjo aikštėn, kad minios žmonių dar vis netroško laisvės ir kad vienybės įdėja dar toli gražu nebuvo prasiplatinus tarp didžiumos žmonių.

Vienas jaunas italas, gabus ir entuziastiš kas, vardu Giuseppe Mazzini, pasiėmė sau kaipo misiją skleisti šią vieybės įdėją per Italiją. Jis labai sujudino žmones savo raštais ir jam pasisekė sutverti draugiją var du "Jaunoji Italija", kuri tuoj labai prasi platino per visą Italiją. Tikslas šios draugijos buvo auklėti vienybės įdėją žmonių tarpe ir rengti juos prie išgavimo laisvės. Ji tuoj įgijo didesnę įtekmę ir už slaptas draugijas, bet vienok per ilgą laiką negalėjo nieko nuveikti del paliuosavimo savo šalies. Pats Mazzini ir jo draugai buvo ištremti. Apart šios draugijos, radosi kitų įtekmingų žmonių kurie manė, kad netik vienybė buvo reikalinga del paliuosavimo Italijos, bet išmokinimas žmonių, pakėlimas pramonės, industrijos, pastatymas gelžkelių, abelnai imant, pakėlimas Italijos ekonominio stovio. Abelnai tuo tarpu Italijoj tėbėjo platus judėjimas įgyti laisvę šiokiu ar tokiu budu.

Iki 1846 m. kuone kiekvienas popiežius bu vo po austrų įtekme. Bet 1846 m. užėjo ant popiežiaus sosto Pijus IX, kuris nemylėjo Austrijos ir interesavosi liberalizmu. Iš dalies pats nuo savęs, o išdalies žmonių spaudžiamas, Pijus suteikė gyventojam popiežystės teritorijose nemaža reformų. Tas sujudino visą Italiją, visur buvo pradėta reformų ir konstitucijos reikalauti. Nekurios valstybės, kaip tos kur viešpatavo Savoijos šeimyna, suteikė konstituciją geru budu . (Ši konstitucija Savoijos pavaldiniams, suteikta kovo mėn. 1848 m. buvo branduolys dabartinės italų konstitucijos), Kitur, kuomet valdonai atsisakė duoti konstituciją, revoliucijos pakilo kaip ir visoj Europoje 1848 m. Napolyje, revoliucijonieriai išlaimėjo, nes popiežius neleido austrams pereiti per jo žemes ir pagelbėti Napolio karaliui, tad pasastarasis turėjo suteikti konstituciją. Milane, kuris tiesiog priklausė Austrijai, atsibuvo taip vadinama 5 Dienų Revoliucija. Nors miestas turėjo garnizoną 15,000 austrų, kurie desperatiškai kovojo, visi gyventojai sukilo ir austrai, netekę 5000 kareivių turėjo apleisti miestą. Likusioj Italijoj atsibuvo panašus sukilimai, iki austrai buvo išvyti kuone iš visų žymesnių miestų. 8 d. vasario 1848, Popiežius Pijus VII viešai maldavo Dievo palaiminti Italiją, kurios vardą Austrai buvo uždraudę minėti. Ir visur, su popiežiaus pritarimu tebėjo prisirengimai prie karės su Austrija.

Po 5 Dienų Revoliucijos Milane, kuone vi sa Italija stojo karėn su Austrija. Bet austrai butų vėl greitai apgalėję Mpių gavus nadrutinimu. Tad likusi

rē jiem pagelbēti, ir vadovaujant Karoliui Albertui, karaliui Sardinijos (Savoijos, Genovos ir Piemonto kunigaikščiui) Napolio Romos (mat popiežius irgi pasiuntē savo kareivius), Tuskanijos ir tt. kareiviai puolēsi ant austrų. Iš pradžių jie laimėjo, bet nemokėjo gabiai kovą vesti. ir kuomet Napolio karalius, susipykęs su savo parlamentu, atšaukē savo kariumenę, dalykai pradėjo blogai eiti italams, ir austrai tuoj vēl užēmē didžiumą praloštos teritorijos.

Tuo tarpu, nesutikimai ištiko tarp popiežiaus Pijaus IX ir Romos gyventojų ir popiežius turējo apleisti Romą. Tada Mazzini sugrįžo ir republika buvo apskelbta Romoje.

23 kovo, 1849 m. Karolis Albertas, vēl susirinkęs kariumenę iš įvairių italų valstybių ir savųjų, dar kartą bandē numesti jungą austrų mušyje ties Novara. Bet mušis buvo visiškai praloštas, ir kartu buvo pralošta bent laikiniai idėja suvienytos, laisvos Italijos.

Karolis- Albertas, baisiai nuliudęs apleido sostą sunui Viktorui Emanueliui II, kuris, užtai kad nepriēmē austrų sąlygas, neapsiēmē prašalinti konstituciją ir šalin numesti vispalvę revoliucijonierių vēliavą, neteko žymios dalies savo teritorijos.

Dabar austrai vēl galējo sugražinti despotizmą Italijoj. Į kelius mēnesius, visą Italiją vēl radosi po jų lētena, nors kiekviena valstybēlē narsiai kovojo už savo naujai įgytą laisvę. Siciliją, Venecija ir Roma ilgiausiai laikēsi, bet galutinai ir jos turējo pasiduoti.

Romą apgalējo francuzai, kuriuos popiežius buvo pasišaukęs pagelbon, austrai ir išpanai, kurie ją apsupo iš visų pusių. Ją gynē per apie mēnesį laiko Mazzini ir garsus italų patrijotas Garibaldi, neseniai sugrįžęs nuo ištrēmimo. Kuomet miestas turējo pasiduoti, Mazzini ir Garibaldi pabego, ir toliau darbavosi del paliuosavimo savo tēvynės.

Nuo 1849 iki 1859, dalykų stovis Italijoj buvo labai blogas. Austrai labiau persekiojo italus negu kad pirmiau. Italijos užtarējas, Sardinijos karalius buvo labai nusilpnējęs ir negalējo už juos užtarti. Vienok italų patrijotai dar vis turējo viltį kada nors išgelbēti Italiją ir tykiai darbavosi tam tikslui. Sardinija arba Piemontas, kaip Viktoro- Emanuelo II valstybē buvo paprasčiau vadinta, irgi darē ką galēdamas kad tik sutvirtēti, nes jos valdžios žmones ypač ministeris Cavour dar vis tikējosi kada nors suvienyti ir išgelbēti Italiją. Cavouro patarimu, Piemontas dalyvavo Krymo karēje, su anglais ir francuzais ir kariumenē taip atsižymējo, kad įgijo tų šalių simpatiją del italų prieš austrus. Matydami, kad dalykai gal blogai virs, austrai pradēj pataikauti italams bet buvo per vēlu; Francijos imperatorius Napoleonas III prižadējo pagelbēti italams prieš austrus su 200,000 kareivių; patįs italai galējo surinkti lengvai 100,000. Gandai karēs pasklido ir italai iš visų pusių pradējo plaukti į Piemonto kariumenę. Austrija liepē Piemontui iš krikdyti šią kariumenę. Piemontas neapsiēmē ir 1859 m. karē prasidējo. Italai-francuzai sumušē austrus penkiuose dideliuose mušiuose, bet kuomet laimējimas buvo jau užtikrintas, Napoleonas, del įvairių priežaščių, sugrįžo su savo kariumene į Franciją. Nebudamas gana tvirtas viens tolyn kovoti, Piemonto karalius turējo padaryti taiką su austrais. Sulyg šios taikos sąlygų Austrija pasiliko sau Veneciją bet atidavē Lombardiją (Milaną) Piemontui, ir sutiko kad Italijos valstybės susitvertų konfederaciją kurios prezidentu turējo buti popiežius. Viktoras- Emanuelius sutiko su šiom sąlygom, nors labai nenoriai. Bet centralinės Italijos valdybos stačiai atsisakē nuo to, sakydamos kad nenorējo konfederacijos ale prijungimo prie Piemonto. Tas nepatiko nē francuzams nē austrams, bet galutinai, francuzai sutiko, kuomet Viktoras- Emanuelius jiem atidavē Savoy provinciją ir miestą Nice. Dabar visą Šiaurinē Italija (išskyrus Veneciją) ir centralinē Italia į šiaurę Romos buvo suvienyta. Liko tik pietų Italija. Ačiu užsispyrimui Garibaldi'o ir pasišventimui Piemonto kariumenės, po trumpo laiko ir Pietų Italija buvo užimta, taip kad 18 d. vasario, 1861 mete, Turine (Piemonto sostinēje) galējo galutinai susirinkti pirmutinis parlamentas suvienytos Italijos, kuriai truko tik Venecija ir Roma. Europos valstybės gana greitai pripažino naują karalystę.

Bet italų darbas dar vis nebuvo užbaigtas, kolei Roma ir Venecija nesirado karalybēje. Buvo pradēta svajoti apie budus išliuosuoti šiuos du miestu.

Galutinai 1866 mete, Italija padarē sutarti su Prusija sulyg kurios abi nutarē atakuoti Austriją. Karē ištiko; prusai laimējo bet italai, ačiu blogiem vadam, buvo sumušti. Austrai atidavē Veneciją Francijai už pastarosios tarpininkavimą, Francija suteikē Venecijai autonomiją; tada Venecijos žmones susyk nubalsavo prisijungti prie Italijos.

Roma buvo prijungta prie Italijos 1871 m.; Italijos karalius buvo prašęs popiežiaus Pijaus IX, kad gražumu padētų Romą ir apielinkę po italų prieglauda, ir leistų įsteigti Romoje Italijos sostinę. Popiežius nepasidavē, tad italai užēmē miestą verste, ir popiežių svietiška galybē žuvo. 1872 m. karalius Viktor-Emanuel iškilmingai įējo Romon — ir po tiek šimtmečių vargų, Italija galutinai buvo visiškai suvienyta.

Nuo tada, nors Italija turējo pergyventi daugelį nemalonumų, betgi buvo pilnai liuosa ir suvienyta — vidaus karių jau nebuvo, išskyrus streikų, kovos darbo su kapitalu, kurių jokia šalis neišvengia.

Išlaukinių karių, tai Italija keletą turējo. Afrikoje su Abyssinia, kuri mažai garbės atnešē italams, ir paskui su Turkija, 1911-1912 mete, del Tripolitanijos. Pastąrąją karę italai išlošē. Antra karē dabartinio karaliaus, Viktoro - Emanuelio III (anuko Viktoro - Emanuelio II, kurio sunus karalius Humbertas I buvo nušautas anarchisto 19000 mete) viešpatavime, yra dalyvavimas dabartinēje milžiniškoje karēje, į kurią Italija stojo tik sulaužius seną nudevētą sutartį su Austrija ir Vokietija. Italai kovoja, kad atsiimti dar kiek žemės, italų apgyventos, kuri randasi po austrų jungu.

(Pabaiga). e

LIETUVIAI AMERIKOJ.

KEARNY, N. J.

Čia atsibuvo prakabos kas link ateinančios Lietuvių Dienos. Visi kalbētojai buvo iš kitų miestų ir visi kalbējo labai puikiai. Pirmiausiai kalbējo . A. Staknevičius, antras Kunigas Švagzdis iš Patersono, ir p. Liutkauskas iš Brooklyno. Pastarasis kalbējo ypač gerai neužgaudamas nei vienos nei kitos partijos tik visus kalbino kad veiktų išvieno ateinančioje dienoje, tai yra 1 d. lapkričio. Geriausį įspudį padarē, kada priminē Kudirkos žodžius iš "Varpo" išimtus, nurodydamas kaip "Varpas vienindino žmones ir Kudirkos minti "Broliai lietuviai, kelkitēs, iš letargo miego, musų tauta žuva".

Toliau kalbēdamas p. Liutkauskas pasakē: "Aš sutinku su tais žodžiais ir sakau jumi, Broliai lietuviai kelkitēs, kelkitēs, stokim visi veikti išvieno minētoj dienoje". Tada pasigirdo garsus rankų plojimas. Matyt kad visi sujudinti buvo taja kalba.

Butų neišpasakytai puiku, jei musų žmones atsilieptų ant šio kalbētojaus šaukimo vienybēn.

A. P. Milinavičius.

LEWISTON, ME.

Spalio 4. d. D. L. K. Gedimino draugijos buvo surengtos prakalbos. Kalbējo F. J. Bagočius, plačiai išaiškindamas svarbumą organizaciju ir ragindamas kiekvieną priklausyti prie kokios nors draugijos. Ypač ragino prigulēti prie tų draugijų, kurios nevaržo žmogaus laisvēs, paveizdan nevaro jį verstinai į dangų. Tikējimo kaip ir politikos dalykuose kiekvienas turi turēti pilną laisvę taip elgtis kaip jam geriausia išrodo.

Spalio 5. d. Šv. Baltramiejaus svetainēje atsibuvo gerai žinomo p. Martaus prakalbos.

P. Martus pasakē, kad karē labiau negu kas parodo žmonių blogas ir geras širdis. Nekurie pavirsta į tikrus šnipus, nori tik kenkti kitiems, kad ir broliams lietuviams, bi tik jų tikējimo ar kitokios pažiuros skiriasi Tas yra labai skaudu išgirsti.

Tēvynainis

BENTLEYVILLE, PA.

Spalio 1 d. mainierių svetainēje atsibuvo prakalbos parengtos vardu S. L. R. K. A. 92 kuopos. Kalbējo garsus kalbētojas ir gabus veikējas p. A. J. Sutkus iš Chicago. Jis labiausia ragino klausytojus geriau susipažinti su katalikiškąja spauda, ir abelnai skatino visus prie skaitymo rimtų laikraščių ir knygų, liepdamas vengti šlamštų.

G. Tautietis

LOWELL, MASS.

1 d. spalio Lietuvių darbininkų Literaturos Draugijos 44 kuopa, dar neseniai susitvērusi, turējo prakalbas. Kalbētojas buvo p. M. Akelaitis iš Norwood, Mass.

P. Akelaitis plačiai paaiškino apie literaturos vertę. Pasakē kaip ji prasidējo, kaip buvo senovēs laikuose ir kokia dabartiniuose laikuose. Paaiškino, kad kiekvienas žmogus turi skaityti knygas ir laikraščius; beskaitydamas naudingus dalykus žmogus netik smagiai laiką praleidžia bet ir pradeda protauti.

P. Akelaitis pasakojo, kodēl jo nuomonēje, kunigai ne apkenčia socijalistų ir jųjų naudos.

Publikos neperdaug buvo Ypač musų jaunuomenē nesi lanko ant prakalbų, turbut jiems mažai apeina rytojus. $2.02 surinkta lēšų padengimui. Prie kuopos prisirašē 8 nauji nariai.

Lowellietis

SHEBOYGAN, WIS.

Nedēlioj, 10 d. spalio 12:30 val. įvyko susirinkimas kas link Lietuvių Dienos.

Iš sekančių draugijų atstovai dalyvavo:

1 Tautos Fondo skyr., 2, SLRKA. kp., 3 L. Vyčių 51 kp., 4 —Moterų Sąjungos 14 kp., 5— Tēvynės Mylētojų Dr-tēs 63 kp., 6 —Birutēs Ratelio, 7— Šv. Kazimiero D-jos, 8— Šv. Juozapo D-ja, 9 — Lietuvos Sunų, 10 — Am. L. Ukēsų Kliubo, 11— Jaunuomenēs Dramos Dr-jos.

1. Perskaitytas atsišaukimas Centralio Komiteto ir prezidento Wilsono "proclamation."

2. Kalbētasi apie sutraukimą kuodaugiausia rinkējų.

3. Nutarta parandavoti Egles svetainę.

4. Nutarta turēti kalbētojus; vieną lietuvių kalboje, antrą anglų kalboj.

Apkalbējus svarbesnius reikalus rinkta valdyba ant Lietuvių Dienos, slaptu balsavimu:

Pirm. Petras J. Rimkus, Vice pirm. Jonas Stauckas, Rašt. Juozas Mickeliunas, Pagelb. Ona Cizauskiutē, Kasierius Juozas Radžiavičia, Kasos Globējai: F. Daugirda, J. Kunigonis, A. Mikelaitis, F. Lementavičiutē.

Susirinkimas įvyks 23 d. šio mēnesio.

J. Mickeliunas rašt.

CHICAGO, ILL.

M. Yčo ir kun. Žilinskio prakalbos.

Spalio 2 d. Šv Jurgio parapijinēj svetainēje įvyko pirmos prakalbos svečių Martyno Yčo, Rusijos Dumos atstovo ir kun. Žilinskio. Pirma kalbējo gerb. kun. Ž. kuris neseniai aplankē Lietuvos nuteriotus laukus. Kalbētojas plačiai, vaizdžiai perstatē dabartinį Lietuvos paveikslą. Pasakē, kad ketvirta dalis Lietuvos gyventojų yra visai sunaikinta. Važiuodamas gelžkeliu, nuo Mauručių iki Kauno kalbētojas tik matē pustus laukus, visi sunaikinta budinkai ir augančių medžių visai nematyti. O žmones kurie liko ant vietos tai gyvena paliktose kareivių apkasose. Kalbētojas karštai kvietē Amerikos lietuvius kurie iki šiam laikui mažai pagelbos tesuteikē kad gelbētų savo tēvynę. Paskui kalbējo M. Yčas, Centralinio K-to nuo karēs nukentējusius šelpti pirmininkas. Papasakojo apie pabēgēlių šelpimą. Tarpais buvo rodoma paveikslai iš karēs lauko Lietuvoj ir pabēgēlių gyvenimo; p. Yčas papasakojo apie naujai įsteigtas mokyklas ir apie abelną pabēgēlių užlaikymą.

Susirinkusieji ramiai klausē kalbētojų ir visi buvo patenkinti. Susirinkusiųjų skaičius buvo 600. Aukų nukentējusei Tēvynei su įžanga surinko $360. Įžanga buvo 15 centų.

P. K. Bt.

MARGUMYNAI.

ŽINGEIDI NUOMONĒ.

Kadaise, gal kokia 14 šimtmečių atgal, anglai, sulyg tulų istorikų, turējo galingą, gabų ir labai gerą karalių vardu Arthur. Apie šio Arthuro ir ricierių nuveikimus viduramžiuose buvo parašyta labai skaitlingos ir įvairios įstorijos. Tulas Merlin, Arthuro patarējas, kuris buvo kartu ir didelis raganius, pranašavo, kad kada nors, kuomet didelis pavojus gręstų Anglijai, Arthuras vēl ateitų išgelbēti savo žmones. Sulyg istorijų apie Arthurą, jis nemirē ant žemēs, bet kuomet buvo labai sužeistas paskutiniame jo mušyje, buvo nugabentas ant laivo į kokią ten salą vardu Avelon. Tenai jis bus, nē visai gyvas nē visai numiręs, iki ateis laikas jam sugrįžti Anglijon.

Dabar vis daugiau ir daugiau anglų mano, kad Arthur buvo tikrai sugrįžęs pas juos, ir kad jis buvo Lordas Kitchener, kuris ilgai tarnavo Anglijai o paskui, atlikęs didžiausį savo užduotį, tai yra surinkęs Anglijai milžinišką kariumenę, jis vēl pradingo, ant vandenių, kaip Arthur pradingo pirmą kartą.

Rodos, kad tai žingeidus įtikējimas. Bet šiam įtikējimui pagelbsti, tas, kad Lordas Kitchener laike savo gyvenimo buvo labai žingeidus, slaptingas žmogus kuris neturējo jokių labai artimų draugų, buvo nevedęs, ir mēgo gyventi viens sau, atsiskyręs ant kiek galima nuo likusio pasaulio. Šis nuošalumas Kitchenerio paējo nuo to, sako žmones kurie mano, jogei jis buvo karalius Arthur, kad jis žinojo, jogei nebuvo tokis kaip kiti žmones, ale pasiustas šion pasaulēn del tam tikro tikslo. Suprantama, daugelis apgalų juokiasi iš šios nuomonēs, bet labai daug pilnai tiki į tai. Ir visa Anglija bent sutinka su tuom, kad jeigu Kitchener, ypač atsižymējęs, kaipo organizatorius, nebutų į trumpą laiką surinkęs armiją išdirbęs plenus del surinkimo didelēs kariumenēs, Anglijai, ji butų jau gal apgalētta buvus, o jeigu nevisai apgalēta, tai bent labai kēblame padējime.

VOKIETIJOS BITĒS.

Jau ilgi šimtmečiai kaip vokiečiai atkreipia daug domos į bičių auginimą. Sulyg raštų, jau 13-tame šimtmetyje miškuose aplink vokiečių miestą Nurembergą radosi 90 bičių ukēs. Tuose laikuose medus ypač turējo didelę svarbą, nes tai buvo vienatinē pasaldinanti medega ką žmones turējo. Prieg tam, viduramžiuose visų šalių numylētas gērimas buvo midus, padarytas iš rauginto medaus. Bičių vaškas buvo vienatinē medega vartojama daryme žvakių del bažnyčių ir buvo taipgi vartojamas seniausiuose laikuose del išvaškavimo toblyčių, kurios užēmē popieros vietą, nes ant jų buvo rašoma su aštriu peiliu. Vienas bičių avilys parsiduodavo kuone už tą pat prekę kaip ir suaugusi karvē.

Vēliau, apie 16-tamē šimtmetyje kuomet Vokietijos miškai buvo pamažu iškirsti, bičių laikymas neteko daug svarbos kaipo industrija ir alus užēmē vietą midaus, o cukrus buvo vartotas del pasaldinimo.

Bet pastaruoju laiku, Vokietijoj pradēta vēl daug atidos atkreipti ant bičių laikymo ir dabar kas met pagaminama už nuo $5,000,000 000, iki $7,000,000, vertēs medaus ir vaško.

SUŠALDINTI IR DŽIOVINTI KIAUŠINIAI.

Amerika importuoja labai daug sušaldintų arba džiovintų kiaušinių iš Chinijos. Tik viena amerikonų firma mieste Shanghai kas diena prirengia 300,000 kiaušinių del pasiuntimo į Suvienytas Valstijas.

Sušaldinti kiaušiniai padalinami į tris klesas: čieli kiaušiniai, tryniai ir baltymai. Džiovinti kiaušiniai yra visuomet čieli.

Šie kiaušiniai yra paskui suvartoti kepyklose ir hoteliuose; baltymai taipgi vartojami žvakių daryme.

Shanghai dirbtuvēje vartojama amerikoniška mašinerija, bet chiniečiai darbininkai, vyrai ir moterįs atlieka darbą. Dirbtuvēje, dirba 200 ypatų. Merginos išegzaminuoja ir sumuša kiaušinius o vyrai perleidžia juos per mašinas. Jie gauna tik ketvirtą dalį mokesties ką amerikonai gauna pa našiose dirbtuvēse Amerikoje. Už kiaušinius mokama po pusę cento už kiekvieną Shanghai turgavietēse.

ŽUVIS KURIOS DAINUOJA.

Paprastai manoma, kad visos žuvys yra nebylios — negali jokio balso išduoti. Pasirodo, kad netaip yra; gana daug rušių žuvų gali iš duoti garsą.

Žuvis kurią anglai vadina "gunard", ir kuri randasi netoli Anglijos pakraščių, garsiai sukriokia, kuomet ją išimama iš jurių. Garsas yra panašus į krankščiojimą jaunos varnos.

Ceylone (saloje kuri randasi netoli Indijos) yra rušis lukštgyvių, kurie ištikrųjų dainuoja. Tykiame ore, kuomet vanduo nusekia nuo vietos kur šios lukštžuvēs randasi, per keletą valandų, iki vanduo vēl sugrįžta, iš šių žuvų pasigirsta garsas lyg ir fleitos. Kaip tos lukštžuvēs išduoda tą garsą, nieks nežino. Kadangi jos neturi gerklių, beabejo garsas paeina iš kokio nors judinimo jų lukštų. Garsas nēra labai garsus ir yra gana malonus.

VOKIETIJOS GROBIS.

Sulyg vokiečių paskučiausio suskaitliavimo, 1 d. rugpiučo, 1916, Vokietija turējo 168,375 ketvirtainių myliu priešų žemēs, ši užkariauta žemē yra šiaip padalinta: 11,330 ketvirt. myl. Belgijoj; 8,200 Francijoj; 109,375 Rusijoj; 34,000 Serbijoj ir 5,470 Juodkalnijoj.

Nelaisvių vokiečiai ir jų talkininkai turi 2,658,283. Vieni vokiečiai turi 1,663,794, Austrija- Vengrija turi 942,489; Bulgarija 38,000; o Turkija 14,000.

Vokiečių karēs grobis susideda iš 11,036 kanuolių; 9036 amunicijos vagonų; 1,556,132 šautuvų; 4,460 revolverių ir 3,450 kulkasvaidžių.

KELIAVO 3,640 MYL. TROKE.

Tulas William Warwick, paragintas Seatle, Washington, Komercijos Biuro, apsiēmē darodyti, kad galima motoriniu troku lengvai nukeliauti iš Seattle iki New Yorko per National Parks vieškelį. Tad prikrovęs troką su tonu sutirštinto pieno blētose, jis ir jo žmona iš keliavo New Yorkan. Jie keliavo 31 dieną ir nukeliavo iš viso per 3640 mylių per valstijas Washington, Montana, North Dakota, Minnesota, Wisconsin, Illinois, Ohio, Pennsylvania ir New York. Per tą laiką, kuone kasdien lijo, nors po biskį. Bet kelias, nors jis eina per kalnus ir per tyrus, yra taip geras, kad kelionē puikiai nusisekē ir jie neturējo jokios nelaimēs ir sako, jog aiškiai darodē, kad šis kelias einantis nuo Ramusiojo iki Atlantiko vandenyno, yra labai praktiškas del automobilių ir motorinių trokų su freitu.

Philadelphijoj pradēta didelis agitavimas del padidintos mokesties ir sutrumpintų darbo valandų del ugnagesių.

-:- -:- -:-

United Laborers' Unija iš San Francisco, Cal. pranešа, kad visi jos nariai dirba ir visi uždirba nemažiau kaip $3. ant dienos.

-:- -:- -:-

Nuo 20 d. lapkričio bus pradēta ištyrinējimas ar verta šios šalies valdžiai paimti į savo rankas gelžkelius, telegrafus ir telefonus, upių ir jurių laivus, ir t. t.

VIETOS ŽINIOS

20 d. spalio svetainėje ant Waverly gatvės atsibus susirinkimas draugijų atstovų išrinktų vakarinių kursų sut varkimui.

A. A. Bronislovas Latakas.

10 d. spalio numirė A. A. Bronislovas Latakas, 23 Sigel gatvės, paeinantis iš Girkalnio, Telšių pavieto, Kauno gub. Vėlionis sirgo apie septynis metus džiova. Paliko žmoną ir 6 vaikus liudname padėjime.

15 d. spalio atsibuvo LSS. 40-tos kuopos prakalbos. Kal bėtojas buvo net iš Detroit, Mich. Prakalba buvo abelnai gana keista, bet keisčiausia, tai kad kalbėtojas karštai ragino nerinkti aukų nuo karės nukentėjusiems lietuviam, ale leisti juos badu mirti.

Reporteris.

15 d. spalio, Waverly gatvės svetainėje atsibuvo taipgi prakalbos rengėjų Lietuvių Dienos. Kalbėjo vietinis klebonas kun. J. J. Jakaitis, p. Blažys ir p. A. M. Martus. Visi kalbėtojai ragino worcesteriečius uoliai darbuotis 1 d. lapkričio, kad kuo daugiausiai aukų surinkti.

Ten Buvęs.

Bažnyčios šventinimo apvaikščiojimas.

Šv. Kazimiero bažnyčios pašventinimo apvaikščiojimas praeitą ketvergą turėjo labai didelį pasisekimą. Lietuvių draugijos ir muzikantai padarė gerą įspudį ant svetimtaučių. Apvaikščiojimas ir koncertas buvo labai išgirti anglų laikraščiuose. Nauja bažnyčia taipgi labai išgirta. Daugelio svetimtaučių nuomonėje, nauja Šv. Kazimiero bažnyčia yra puikiausia visoj Naujoj Anglijoj.

Svetimtaučiai kaip ir lietuviai [illegible] duoda didelę garbę kunigui Jakaičiui už jo pasišventimą darbavimose parapijos naudai.

Šis apvaikščiojimas, kuris buvo plačiai aprašytas visuose vietinuose laikraščiuose ir buvo minimas ir apielinkės miestų laikraščiuose nemaža patraukė svetimtaučių atidą į lietuvius, tad turėtų pagelbėti ir aukų rinkimui 1 d. lapkričio.

Moteris, apie 40 metų amžiaus, kuri sakėsi paeina iš Gloucester, Mass. paprašė pieno iš stoties restauracijos del mergaitės apie 3—4 mėnesių amžiaus, ir pagirdžius ją, kuomet niekas jos nepatėmijo, paliko kudikį ant suolo Union Station'e ir pati pradingo. Matomai, ji ketino visai apleisti kudikį, nes nors kelios dienos jau praėje, nesugrįžo jo pasiimti.

Nedėldienio ir utarninko vakare sugrįžo Worcesterio milicijos kareiviai nuo Meksikos rubežiaus. Nedėldienyje juos priėmė minia apie 100,000 žmonių, su muzika ir linksmais pasveikinimais. Visas centras miesto išrėdytas vėliavomis garbės kareivių.

MOTERŲ SKYRIUS.

Anglijos moterų kalvių skaičius dauginasi.

* * *

Denver, Colorado randasi daugiau moterų balsuotojų negu vyrų.

* * *

Chicagoje randasi moteris sufragistė 113 metų senumo.

* * *

Italijos Raudonojo Kryžiaus draugija turi suvirš 40,000 moterų įsirašusių į ją, kurios tarnauja kaipo ligonių dažurėtojos.

-:- -:- -:-

Berline dabar randasi suvirš 1000 moterų laiškanešių.

* * *

Daugiau negu 62 nuošimčiai Rusijos mokytojų yra moterįs.

* * *

Ponia Mary Woolsey, 22 metų amžiaus yra motina septynių sunų.

* * *

Valstijoj Kansas tik pradinės pardavėjos krautuvėse, daugiausiai mergaitės dar neturinčios 18 m. uždirba mažiau negu $6. į sąvaitę.

-:- -:- -:-

Uruguaja yra pirmutinė Pietų Amerikos Šalis, kuri pripažysta, kad moterim reikia duoti tas pat teises kaip vyram.

* * *

New York įsteigta kliubas į kurį gali priklausyti tik moterįs turinčios suvirš 60 metų amžiaus. Kliubas turi jau 130 narių.

Teismai vien del moterų.

Pastaruoju laiku karštai agituojama del įsteigimo šen ir ten, teismų vien del moterų kur moterįs bus teisdariai advokatai, prisiegdintieji sudžios, policistai ir šerifai.

Tokiame teisme butų teisiama vien moterįs kurios buvo apkaltintos įvairiais prasikaltimais ar piktadarystėmis. Tokiame teisme, butų išvengta sugėdinimas ir nužeminimas, kurie jas patinka paprastuose teismuose. Moteris nuteistų, jų skundus, vargus ir tt. išklausytų seserįs - moterįs, kurios supranta jų padėjimą, jų nelaimes ir t.t. taip kaip jokis, kad ir išmintingiausias vyras negali suprasti. Šioje šalyje randasi užtektinai gabių, patyrusių moterų advokatų, kurios galėtų atsakančiai vesti panašius teismus. Jos galėtų patarti, išgelbėti nemaža suklydusių moterų, kurios kitaip eitu pražuties keliu.

Teisdarys Mckenzie Cleland, iš Chicago, kuris karštai advokatuoja panašių teismų išteigimą, sako kad paprasti musų teismai yra labai neatsakanti, ir neteisingai vedami. Pavyzdan, praeitą metą jie nuteisė kalejiman 300,000 ypatų, už tai kad jie buvo per biedni užsimokėti mažas bausmes. Toki žmones, išėję iš kalėjimo bus dar biedresni, dar labiau be vilties ir gal blogesni, negu pirm ėjimo į kalėjimą. O jeigu toks dalykas kenkia vyrams, tai moterims, kurios yra nerviškesnės, jis dar labiau, neišpasakytai labiau kenkia, nes tankiai visai atima nora but garbės vertom.

Šveicarų sriuba.

Nulupk ir supiaustyk į riekutes 6 dideles bulves ir tris mažas ropes. Sudėk į puodą, su 2½ kvortom vandenio. Viryk 5 ar 6 valandas iki daržovės bus visiškai pasileidę ir sriuba bus tiršta. Jeigu perdaug tiršta, pridėk truputi verdančio vandenio. Kuomet sutirštės užtektinai, pridėk pagal skonį sviesto, pipirų ir druskos. Galima viryti sriuboje mažą cibulį ir šmotelį kiaulienos arba veršienos. Sriuba buna tuomet kiek skanesnė.

Naujos rušies kiaušinienė.

Atskirk baltymus nuo trynių 3 kiaušinių, sudėdama baltymus į vieną bliudelį o trynius į kitą. Suplak trynius iki bus tiršti ir visai šviesus ir pridėk prie jų 3 didelius šaukštukus pieno ir truputi pipirų ir druskos.. Suplak baltymus iki bus visai stiprus. Įdėk šmotelį sviesto į skauradą ir leisk išsileisti, kad apsemtų visą apačią skaurados. Kuomet sviestas bus karštas, supilk trynius o paskui ant viršaus sudėk baltymus. Kuomet trys niai sukeps, išimk iš skaurados ir supiaustyk į mažus šmotelius.

Holandiečių obuolių pyragas

Atskirk baltymus ir trynius 2 kiaušinių. Išplauk trynius ir pridėk 1 puoduką pieno. Išsijok du šaukštuku baking powder kartu su 1¼ puoduku miltų (pastry flour). Pridėk prie pieno ir trynių ir gerai išplak. Tada pridėk baltymus kiaušinių tol išplaktus iki buna stiprus. Įdėk į gerai išsviestuotą lėkštą blėtą. Ant viršaus padėk dvi eiles obuolių supiaustytų į riekutes arba vieną eilę obuolių supiaustytų į keturias dalis. (Obuoliai turi buti nulupti ir sėklos išimta.). Apibarstyk 4 ar 5 dideliais šaukštais cukraus. Kepk labai karštame pečiuje apie pusvalandį.

Reikia valgyti karštą su pienu ir cukrum.

Makaronai ir tomatės.

Sulaužyk makaronus į mažus šmotelius iki turėsi pilną puoduką. Tada nuplauk ir sudėk į pasudintą vandenį dubeltame puode. Viryk iki makaronai bus minkšti, Tada gerai išsviestuok lėkštą bliudą ir įdėk eilę makaronų; lengvai apibarstyk pipirais ir uždėk eilę tomačių (iš blėtos). Padėk ant tomačių keletą šmotelių sviesto ir lengvai apiberk druska ir pipirais (reikia labai mažai dėti). Tada uždėk vėl eilę makaronų, vėl tomačių iki bliudas bus arti pilnas. Išvoliok arba taip smulkiai sutrupink 5 ar 6 krekes, gerai sumaišyk su ištarpintu sviestu ir uždėk ant viršaus bliudo. Kepk pečiuje per 15 ar 20 minutų.

Biedno žmogaus pyragas.

½ puoduko sviesto.
3 ketvirtadalius puoduko cukraus
3 ketvirtadalius puoduko sukapotų razinkų.
1 kiaušinį
½ puoduko pieno
1 trečdalį puoduko molasses
½ šaukštuko baking soda.
2 puoduku miltų.

Po šaukštuko sutrintų cinamonų, nutmeg, gvazdikų (cloves).

Gerai sumaišyk sviestą ir cukrų, pridėk kiaušinį rozinkas ir molasses. Išsijok kartu miltus, soda, cinamonus, gvazdikus ir nutmeg ir pridėk pramainu su pienu. Gerai išplak ir kepk vidutiniai karštame pečiuje.

Šis pyragas nedaug lėšuoja o yra labai skanus. Jį reikia kepti blėtose, kur bus įtiesta ištaukuota popiera.

Juokai.

Mano dėdė
Sakė man:
— Jei kas duos
Tau žandan,
Tu nėpyk,
Ir klausyk,
Bet ačiu sakyk.
O jei jis
Dar —prašys,
Tu kitą atgrįžk.

Gerai dėde,
Sakau jam,
Aš tamsta,
Kaip geram
Patarėjui,
Geradėjui —
Noriu pabandyt.
Tad stovėk,
Ir nrėk,
Bet gavęs į žandą
Man ačiu sakyk!

Muragas.

Ant ko jie sutiko.

Tėvas (rusčiai): — Eikš čionai! Tavo motina ir aš abudu sutinkame, kad tau reikia gerai išluptį kailį.

Vaikutis (liudnai): — O taip, ir tai vienatinis daiktas apie kurį jūs ir mama sutinkate!

Svarbus daiktas.

Mokytoja: Juozuk, ar gali pasakyti kokio svarbaus daikto nebuvo pasaulėje 100 metų atgal?

Juozukas: O taip manęs.

NAMAS PARSIDUODA.

Trijų dekų namas ant pardavimo ant gatvės Ward, 15 didelių ruimų, pagal naujausios mados 5000 pėdų žemės. Kaina $5,500 labai pigiai parsiduoda. Klausk pas
Legasse,
306 Main st. Ruimas 218.

INKSTŲ LIGOS:

Platesnių paaiškinimų rasite musų cirkulioruje, kurs užvardytas: Severos gyduolė nuo Inkstų ir Kepenų, —Kada ir kaip ją vartoti. Gaunamas dovanai. Pareikalauk vieno,, rašydamas į W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. Ten rasite patarimus, kaip gydyti Įvairias ligas, kurioms Severos Gyduolė nuo Inkstų ir kepenų skiriama. Pamėgink šią gyduolę nuo sekančių ne smagumų — uždegimo inkstų ir kepenų arba puslės, užsilaikymo arba šlapumo sutirštėjimo, skausmingam besišlapinimui, kojų tinimo ir strėnų skaudėjimo, iš priežasties inkstų ligos geltligės ir skilvio rugštumo.. Kaštuoja 50 c. ir $1.00. Parsiduoda visur aptiekose. Reikalauk Severa's Kidney and Liver Remedy. Neimk užvaduojančių vaistų.

Negalima gauti, užsisakyk tiesiai nuo W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

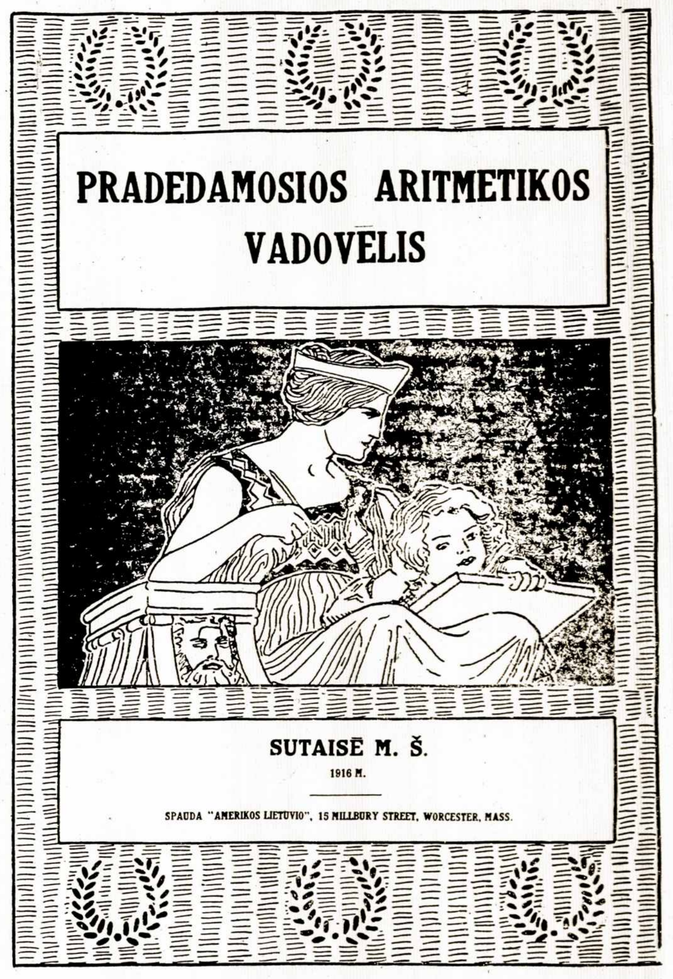

Štai nauja knyga dėl išsilavinimo rokundų visokiuose išdarbiuose. Mokinkis šią žiemą KAINA 50C.

„AMERIKOS LIETUVIS"
15 Millbury St., Worcester, Mass

Magdalena Karpavičiutė, pajieško savo brolio Jurgio Karpavičiaus. Jis ar kas ji žinot malonėkite pranešti.
Magdė Karpavič,
216 Iberwille,
Montreal, Canada.

Aš Elžbieta Šeblauskiutė Pajieškau savo pusbrolio Franciškaus ir Jono Andrušaičių.. Kauno gub. Šarkotų parap.
Elžbieta Šeblauskiutė,
277 Main st. Hartford, Conn.

"Amerikos Lietuvio"
Agentas
L. S A V I C K A S.
261 Chapman St.
New Britain, Conn.

ANTANAS LABUTIS,
Nupirkau 2 plėčius žemės žadu pastatyti 2 namus, vienas muro o antraą medinį. Sekantį pavasarį . **Antanas Labutis.**
P.O. Box 359
Manchester Conn.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau savo dėdės Mikolo Luizos Nemecų kaimo, Nemajimų parap., Trakų pav., Vilniaus gub.. . 15 metų gyveno Amerikoje, Scranton, Pa. Labai turiu svarbų reikalą malonėkite atsišaukti, arba kas ji žino pranešti.
W. Liuiza,
657 W. Fayer st. Baltimore, Md.

Pajieškau savo pusseserės Onos Brazdaskaitės Kauno gub. Telšių pav., iš Barstito miestelio girdėjau gyvena Bostone. Jis pats arba kiti malonėkite pranešti. **Juozapas Petkus ,**
34 Gold St. Worcester, Mass.

Pajieškau sesers Stanislavos Mockiutės, Kauno gub. Raseinų pav. Kražių par. Pirma gyveno Su. Bostone, Meldžiu atsišaukti arba kas jį žino malonės pranešti. **Karolis Mockevičia,**

RUDUO ČIA. SERGĖK SAVE!

Didelės permainos oro, drėgnumas duoda progą ligomis Jeigu tu vienas iš tų ką kenčia nuo reumatizmo muskulų ir narių,, neuralgjios atmink kad geriausia gyduolė yra Triners Liniment uždėkie ant paties skausmo. Nereikia gerti šios gyduolės. Kaina 25 ir 50 c. Aptiekose. Per pačtą 35 ir 60 c. Jeigu turi šaltį, kosulį (gerklės skausmą, bronkyte. Triners Cough Sadative duos tau greitą pagelbą,. Kaina tą pati.
Joseph Trienr Mfg. Chemist,
1333 —1339 S. Ashlanda st.
Chicago, Ill.

ANT PARDAVIMO LUNCHKARIS.

Galima nupirkti su vieta kurlunchkaris yra arba galima kitur pervežti. Parsiduoda pigiai!
Ateikit pas: **Ed. Laroche,**
9½ Bradley St.

FARMA PARSIDUODA!

4½ akro numerio pirmo žemės 10 r. gražus namas, electra, miesto vanduo, cemento sklepas, bania vištinė trys kiaulinės, vaisingų medžių prie karo Worcesterio pirmo morgtž. $3000 prekė tik $4200
Jonas Burokas 12½ Millbury st.

Aš Anelė zubaičiutė pajieškau Jono Meškaucko ir Katrinos Meškauckaitės abudu iš Lietuvos keturi metai. Kauno gub. Panevėžio pav., Panevėžio miesto.
(Adresas neprisiusta Adm.)

SKAITYTOJAMS.

Kas dar neužsimokėjote už Amerikos Lietuvį širdingai meldžiame šią sąvaitę atnaujinti.

Tegul eina pas jumi "Amerikos Lietuvis". Jis daug turi jums gerybių savo aruode. Nenusigąskite kad kaina pakelta, nes visi tam pačiam padėjime brangybės. Atsinaujinkite, gausite gražią dovanėlę: Lietuvos Vėluką ant kabučio kaip tik nešioti dabar kada visos tautos miršta už ateitį. Męs Lietuviai irgi dar norime gyventi norime sau teisių. Tad parodykime sviėtui kad męs gyvi.
"Amerikos Lietuvis".
15 Millbury st., Worcester, Mass.

PASINAUDOK IŠ GEROS PROGOS.

Dratinė dirbtuvė reikalauja drato traukėjų ir vyrų kurie nori mokintis. Kada mokiniesi jie moka po 20 c. už valandą. Išmokę uždirba labai dideles nedėlines mokestis. Jeigu tę rašysi klausdamas primink "Amerikos Lietuvį." Tik jauni vyrai gali greitai išmokti. Kreipkis:
Indiana Steel & Wire Co. Muncie, Ind.

JIEŠKOKITE SAVŲJŲ!
Rašykite į Lietuvą per Berlyno ir Petrogrado Komitetus.
Blankos ir konvertai jumi sugatavoti randasi pas mus. Prisiųskite 25 c. apturėsite viską ko reikia prie rašymo ir pamokinimą kaip rašyti. Gavę žinią, kad giminės gyvi ir gyvena ant vietos siųskite pinigišką pagelbą
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury st. Worcester; Mass

K. Vidikauckas.

Vadovėlis Esperanto Kalbos.

(Tąsa)

8 LEKCIJA — 8 LECIONO.

Žodynėlis — La Vortareto.

Multe — daug	**Hundo** — viskas
Fari — daryti	**Ĉio** — viskas
Nur — tik, tiktai	**Dek** — dešimts
Promeni — vaikštinėti	**Fingro** — pirštas
Tri — trys	**Alia** — kitas
Kvin — penki	**Aprilo** — Balandis
Sep — septyni	**Novembro** —Lapkritys
Kvar — keturi	**Decembro** — Gruodis
Ok — aštuoni	**Februaro** — Vasaris
Mil — tukstantis	**Semajno** — sąvaitė
Cent — šimtas	**Dio** — Dievas
Naŭ — devyni	**Elekti** — išrinkti
Ses — šeši	**Ĝi** — tas, tai, tuo, to, ji (kada buna kalba apie daiktus, gyvulius ir t.p.).
Minuto — minuta	**Sankta** — šventas
Horo — valanda	**Krei** — tverti
Konsisti — susidėti	**Date** — data
Sekundo — sekunda	**It** — reiškia veiksmavardį kančveikslį pereito laiko, paviz., amita — mylėtas.
Januaro — Sausis	
Monato — mėnesis	
Jaro — metas	
Marto — Kovas	
Naski — gimdyti	

Lavinimasis — Ekzerco.

1) Du homoj povas pli multe fari ol unu. — 1) Du žmones gali daugiau padaryti (nuveikti) negu vienas.

2) Mi havas nur unu buĉon, sed mi havas du ojn. — 2) (Aš) turiu tik vieną -burną, bet (aš) turiu dvi ausis.

3) Li promenas kun tri hundoj. — 3) Jisai vaikštinėja su trimis šunimis.

4) Li faris ĉion per la dek fingroj de siaj manoj. — 4) Jis padarė viską dešimtimis pirštų savo rankų.

5) El ŝiaj multaj infanoj unuj estas bonaj kaj aliaj estas malbanaj. — 5) Iš josios daugybės vaikų, vieni yra geri, o kiti yra blogi.

6) Kvin kaj sep faras dek du. — 6) Penki ir septyni sudaro dvylika.

7) Dek kaj dek faras dudek. — 7) Dešimts ir dešimts, sudaro dvidešimts.

8) Kvar kaj dek ok faras dudek du. — 8) Keturi ir aštuoniolika sudaro dvidešimts du.

9) Tridek kaj kvardek kvin faras sepdek kvin. — 9) Trisdešimts ir keturios -dešimts penki sudaro septynes -dešimts penkis.

10) Mil okcent naŭdek tri. — 10) Tukstantis aštuoni šimtai devinios dešimts trįs.

11) Li havas dek unu infanojn. — 11) Jisai turi vienuoliką vaikų.

12) Sesdek minutoj faras unu horan, kaj unu minuto konsistas el sesdek sekundoj. — 12) Šešios dešimts minučių sudaro vieną valandą, o viena minutė susideda iš šešios -dešimts sekundų.

13) Januaro estas la unua monato de la jaro. — 13) Sausis yra pirmas mėnesis metų.

14) Aprilo estas la kvara. — 14) Balandis yra ketvirtas.

15) Novembro estas la dek unua. — 15) Lapkritys yra vienuoliktas.

16) Decembro estas la dek-dua. — 16) Gruodis yra dvyliktas.

17) La dudeka (tago) de Februaro estas la kvindek-unua tago de la jaro. — 17) Dvidešimta (diena) Vasario yra penkios dešimts pirma diena metų.

18) La sepan tagon de la semajno Dio elektis, ke ĝi estu pli sankta, ol la ses unuaj tagoj. — 18) Septintą dieną sąvaitės, Dievas išrinko, kad ji butų šventesnė, negu šešios pirmos dienos.

19) Kion Dio kreis en la sesa tago? — 19) Ką Dievas sutvėrė šeštoj dienoj?

20) Kiun daton ni havas hodiaŭ? — 20) Kokią (kurią) datą (mes) turime šiandien?

21) Hodiaŭ estas la dudek sepa (tago) de Marto. — 21) Šiandien yra dvidešimts septinta (diena). Kovo.

22) Georgo Vaŝingtono estis naskita la dudek duan de Februaro de la jaro mil sepcent tridek dua. — 22) Jurgis Vašingtonas buvo pagimdytas dvidešimts antro Vasario, metuose tukstantis septyni šimtai trisdešimts antruose.

(Tąsa).

Karės Pabėgėliai Jieško Giminių ir Pažįstamų.

24) **Kareivis Pranas Rubikas,** Skaisgirių kaimo, Sintautų valšč. Naumiesčio paapskričio, Suvalkų guber. Jieško giminių ir draugų.

25) **Stanislovas. . Barauskas,** iš Kauno gub. Raseinų apsk. Nemakščių miestelio. jieško savo švogerkos Joanos Jovaišaitės, taipgi ir kitų gminių. Atsiliepkite!

26) **Petras Arbačiauskas,** sužeistas kareivis, jieško savo brolo Adomo Gulbino, pirma gyveno Scranton, Pa. Atsišaukitę!

27) **Jokubas Andriaus Tominus,** jieško giminių ir pažystamų, ypač brolio Jurgio Juknos, kuris pirmiau gyvena Philadelphijoj. Atsiliepkite!

28) **Ona Bandzienė,** Jieško savo sunaus Juozapo Bandzo, Kauno gub., Šiaulių pav. Gruzdžių valšč. Dabar gyvena Maskvoje.

29) **Kazimieras Jonuška,** iš Kauno gub. Ukmergės pavieto, Kupiškio parap. Sodžiaus Čiovidžių. Jieško savo brolių Julijono ir Felikso Jonuškų, taipgi draugų Juozapo Zulionio ir kitų Kupiškėnų prašo atsiliepti.

30) **Bronislovas Jonušis,** Kauno gub., Ukmergės, pav., Kupiškio par. Sodžiaus Čiovidžių. Jieško savo brolių Kazimiero Jankevičiaus iš vienasėdžio Girvalakių ir draugo Juozapo Jankevičiaus iš Čiovidžių kuris seniau gyveno Levistone ir kitų Kupiškėnų.

31) **Andrius Kotkevičius,** Suvalkų gub., Marijampolės pav., Veiverių gmino, Paežerių kaimo. Jieško brolio Juozo Kotkevičiaus, švogerio Vinco Rastaucko, ir dviejų švogerkų, Alžbietos ir Agotos Sliesoraičikių.

32) **Jonas Ruzga,** jieško savo brolio, kuris jau metai nežino kur dingo. Seniau gyveno Chicago Ill., Joseph Ruzga, No. 628 W. 18-th St. Atsiliepkite!

33) **Petras Keres** ,Vilniaus gub. Trakų pac. Varėnos miestelio. Jieško brolio Valentukevičiaus (Pravardė neaiškiai parašyta, taipgi ir pabaiga laiško neišskatoma. Todėl atsiliepkite į "Am L." redakciją, gausite visą laišką **Red.**)

34) **Antanas Kalpokas** Suvalkų gub., Seinų pavieto Leipunų gmino. Gailiunų kaimo, jieško brolių Juozapo Juliono, taipgi giminių ir pažystamų. meldžia atsiliepti.

35) Sužeistas kareivis **Juozapas Valcekevičius,** jieško brolio taipgi giminių ir pažystamų iš Vilniaus gub., Trakų pav., Butrimonių miestelio. Prašo atsiliepti.

36) **Mykolas Rasiulis** nori susižinoti su broliu Jonu Rasiuliu. Pirma gyveno Charleroi, Pa. dabar nežnau.

37) **Petronėlė Prunckitė,** Kauno gub., Panevėžio pav. Biržų parap. Braškių kaimo jieško giminių ir pažystamų. Meldžia atsiliepti.

38) Kareivis **Juozapas Dunda** Kauno gub. Šiaulių pav., Meškučių parap. Kypštų kaimo, Jieško brolio Petro Dundos. Taipgi giminių ir pažystamų. Meldžia atsiliepti.

39 **Juozapas M.. Kizeškis** jieško savo brolio.

40) **Leonas Dokšus** dabar gyvena Petrapilyj, nori susirašinėti su savo broliais: Juozu ir Justinu Dokšais gyvenančiais Amerikoje. Jie yra Kauno gub., Telšių apskr. Alsėdžių valščiaus, Gėčaičių kaimo.

41 **Konstantinas Raibikis** iš Stradžių kaimo, Gižų valščiaus Vilkaviškio apskr. Suvalkų gub. Jieško giminių ir pažystamų. Atsiliepkite.

42) Jieško brolio Vincento Gruzdžio nori kad atsišauktų prie Komilija Vikentevna **Mostovskaja.**

43) **Martinas Jucis** jieško savo brolio Viktoro Jucio ir pažystamų Izidoriaus Rule, Stanislovo Zuba, Marinės Zubiukės, Vladislovo Jucio ir Jurgio Jucio. Brolis 15 metų kaip dirbo Philadelphia, Pa. 412 Marshal St.

44) **Genovaitė Dynevičienė,** jieško savo brolių: Franciškaus, Tadeušo, Boguslavo ir sesers Bronislovos Rymkų gyvenančių Amerikoje. Kauno gub., Šiaulių ap., Joniškio miestelio. nuoširdžiai meldžia atsiliepti.

45) **Kareivis Stanislovas Budzinskis** Kauno gub. Šiaulių miesto jieško Jono Prascevičiaus Onos Jokubaitės ir Paulinos pirmiaus gyeno New Yorke. dabar nežinia. Labai prašo atsiliepti.

46) **Povilas Žiuras,** jieško savo brolio Kazimiero Žiuro taipgi giminių ir pažystamų.

47 **Kazimieras Augulis,** jieško giminių ir pažystamų.

48) **Romualdas Dubovskis** nori susižinoti su giminėmis su Augustinu, Klimu ir su Petru ir Selvestru Kairiais, Kauno gub. Zarasų apsk., Zaveiniškių miestelio Kauno gub. Meldžia labai atsiliepti.

50) **Vincas Gustas,** kuris randasi kėblame padėjime nori surasti brolį Antaną Gustą iš Jurbarko miestelio, Kauno gub. Raseinų apskričio. Prieš karę jo antrašas buvo: A. Gustas, Gallatin, Pa. Allegheney Co. P. O. Box 91. Taipgi nori surasti Vincą Šlyterį, ir Juozą Jurgalaitį.

51) **Antanas Šimkus** kareivis, nori surasti brolį ir pažystamų; brolis Augustinas Šimkus Stanislovo sunus. Meldžia atsiliepti.

52) **Jokubas Kazlauckas,** Vilniaus gub. Trakų pav., Jiezno parp. Ličinkėnų kaimo jieško sunų Alekso ir Petro Kazlauckų gyveno Wilkes-Barre, Pa.

53) **Anelka Zigmo Grabausko,** Vilniaus gub. Trakų pav., Darsuniškių kaimo, nori susižinoti su broliais Franciško ir Juozapu.

54) **Veronika Varnagirai** tė, jieško giminių ir pažystamų.

Vienatinės profesijos į kurias Norvegijos moteris negali stoti, yra kariumenė ir diplomatijos (ambasadorių, konsulių ir t.t.) tarnystą.

* * *

Bokasdami apkasą, meksikonai kareiviai neseniai atrado seną namą, kuris manoma yra 4000 metų senumo. Name atrasta daugelis puikiai papuoštų molinių indų.

Žinovai mano, kad šį namą pastatė koki tai žmones, kurie gyveno Amerikoje dar prieš indijonus.

* * *

Ypatos kurios gauna dekoraciją Rusijos Šv. Andriejaus kryžiaus turi teisę vieną kartą reikalauti atleidimo rusų pavaldiniui kuris nuteistas miriop.

* * *

12 metų atgal, Suvienytose Valstijose buvo pagaminta 3000 tonų sieros. Dabar pagaminama 230,000 tonų.

* * *

Praeitą metą Missouri valstijoj buvo padirbta už $38,000,000 vertės alaus, degtinės ir kitų svaigalų.

* * *

Pirmutinės rusų moteris turinčios tiesą vadintis inžinieriais yra 47 mokinės augštųjų teknikos mokyklų, kuriom pats caras daleido inžinieriaus titulą turėti.

XXX

Ant visos pasaulės pagarsėjus Francijos Sevres porcelano dirbtuvė, kuri pirmiau padirbdavo indus del karalių ir turtuolių dabar dirba karės amuniciją.

* * *

Vokietijos kronprincas neseniai pasistatė sau naują namą anglų stiliuje, netoli jo tėvo palociaus Potsdame. Visa Vokietija supyko užtai kad princas taip "išgamiškai" pasielgė.

-:- -:-

Tulas Thomas Howley buvo apskustas pačios už žiaurų pasielgimą. Teisindamasis teismo bute, jis sakė, kad jo pati buvo "pusgalvė", kad ji užžiebdavo gęsą su banknotom. Ponia Howley prisipažino, kad du ar tris syk ji užžiebė gęsą su dolerinėm banknotom, "bet tik kuomet nerado jokios kitos popieros.".

BLOGAS PAPROTYS.

Vienas iš blogų simptonų yra, užsisenėjęs pilvo uždegimas, gazavimas pilve ir žarnose. Šis gasas raugisi ir labai blogas paprotys netikantis suvėjime prie žmonių. Triners American Elixis Karčiojo Vyno pataiso iš pamato šitą paprotį. Išvalo pilvą ir apčystina susirinkusias dalis išmatų iš žarnų. Ir daugumas kitokių daiktų kurie reikalauja vartojimo Trienrs American Elixirs Karčiojo Vyno. Ypatingai užkietėjimas, galvos skausmas, nerviškumas, kudas kraujas ir t.t. Delto kaipo liuosuojas ir drutintojas šioji gyduolė geriausia yra. Kaina $1.00 aptiekose. .

Joseph Triner Mfg. Chemist,
1333—1339 So. Ashland av.
Chicago, Ill.

MUSŲ AGENTAS
P-nas W. Giliavičia
yr Amerikos Lietuvio agentu New Britain, Conn ir apielinkėje.

NAUJAS ADVOKATAS
Benjamin Mendelsohn
Advokatas
Veda visokias provas teismuose kalba slavoniškai, lenkiškai, serbiškai Hrovatiškai, Rusiškai ir vokiškai.
Ima provas šios šalies ir krajavas.
Ofiso vieta:
927 SLATER BUILDING
390 Main St. Worcester, Mass.

PUIKIOS STUBOS ANT PARDAVIMO.

Dvejos stubos po 3 tenementus Tenementai po 4 ruimus, randos atneša 652 dol. Netoli nuo dratų fabriko, labai gera vieta del gyvenimo. Pirmo morgidžio $5000, abu namai parsiduoda už $6200 Norinti pasiteiriauti galite ateiti į "Amerikos Lietuvio" ofisą.
15 Millbury st.

Taisikite Dantis!

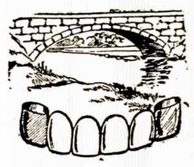

Dabar laikas taisyti dantis, pirm negu prasidės šalčiai, jei jus norite išvengti baisų dantų skaudėjimą.
Mano be skausmo metoda žinoma daugeliui lietuvių, kurie pas mane taisė savo dantis. Kainos žemos. Gomurio ir tiltelio dantys $4.00. Pripildymai: porceleno $2.00, sidabro 50c. aukso $2.00
Patarnautoja kalba lietuvišnai.
Patyręs dentistas

D-RAS W. J. O'BRIEN

Vernon Sq. Val. 9 A. M. iki 9 P. M.

Ketverge, 19 d. Spalio- October, 1916 m.

TUCKERMAN HALL

A. VITKAUSKO

Teatrales Kp. Spektaklis

"MIRTŲ VAINIKAS"

Prasides lygiai 8 valanda vakare.

o:O:o

A. Vitkausko Teatralės kuopos maršrutas: Subatoj, 21 d. Oct. Athol, M. Lietuvių svetainėje bus lošiama "Gairės" ir "Jaunikis". 23 Oct. Panedėlyje Gardner, Mass. FinishHall — "Mirtų Vainikas." Utarninke 24 Oct. Lowell, Mass. Colonial Hall, —"Gairės" ir "Jaunikis". 27 d. Oct. Lawrence, Mass. Polish Hall, —"Mirtų Vainikas".

"AMERIKOS LIETUVIO"

SPAUSTUVĖ

Spausdina Visokius Spaudos

DARBUS

Kaip Tai:

Knygas, Konstitucijas, Vizitines ir Biznio Korteles, Užprašymus į vestuves, Perstatymus ir Baliams Programus, Afišas, Tabeles, Cirkuliorus, Plakatus, Laiškams ir Konvertams Antgalvius, Sieninius Lietuviškus, Lenkiškus ir Angliškus Kalendorius, Etc.

ATLIEKA GREITAI, PIGIAI IR GERAI.

"AMERIKOS LIETUVIS"

15 MILLBURY ST., WORCESTER,MASS.

GERA PROGR

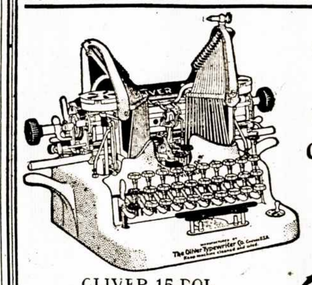

CLIVER 15 DOL.

Mes turime septynias geras drukuojamas mašinėles:

2 Franklin, 2 Hamond, 2 Blichensderfer, 1 Oliver.

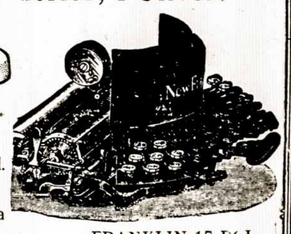

Kainos nuo 12 iki 20 dol. Kam reikalinga mašina meldžiame su mumi susižinoti, parduodame konopigiausiai.

FRANKLIN 15 DOL.

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

REIKALINGA LIETUVĖ MERGINA mokanti lietuviškai, lenkiškai kalbėti, dirbti į ofisą vienos dirbtuvės, butų gerai kad butų stenografė.
"Amerikos Lietuvis" suteiks adresą.

AGENTAS.
Newark'o ir apilinkės lietuviai norinti gauti "Amerikos Lietuvį" pavieniais numeriais arba užsirašyti, galite kreiptis pas aptiekorių:
W. A. Leščinską
315 Walnut St.
Newark, N. J.

REIKALINGAS PARDAVĖJAS.

Lietuvis turintis pažinti su Worcesterio lietuvių kolonija. Atsišaukite Četvergo vakarais tiktai.
C. S. Woodward
553 Main st. Room 2

P. S. REMEIKIS,
267 Pleasant st. Gardner, Mass.
"AM. LIETUVIO" agentas,
Vietiniai ir apielinkės lietuviai gali pas jį užsirašyti ir nusipirkti pavienių "A. Liet." numerių.

EILIŲ KNYGELĖ

Jums butinai reikalinga kiekvienam įgyti knygelę:
"DAINOS-JUOKELIAI — NET LINKSTA KELIAI!"
Ji jums taip reikalinga, kaip sveikata. Todėl, kad joje rasit puikiausių musų satyriko HOCUS FOCUS'O eilučių, kuriose yra juokų tiek kiek jurėje vandenio. Kaina tik 20 centų. Pilna puikių komiškų paveikslėlių.
Važiuodami piknikan, budami namie, ar rengiant juokų koncertus, patįs pasilinksminsit ir kitus palinksminsit šios knygutės eilutėm.
Agentams nuleidžiamas nuošimtis. Adresuokite:
"AMERIKOS LIETUVIS"
15 Millbury st. Worcester, Mass.

Naujas ELEMENTORIUS

Su daug PUIKIŲ Paveikslų. Ir Vaikų Skaitymėliai.

KAINA TIK 25 CENTAI.

M. PALTANVIČIA
15 Millbury St., Worcester, Mass.

Atida!

Gerbiami "Amerikos Lietuvio" Skaitytojai!

Nenorėdami kad jųsų mokestis neužsiliktų, ir darydami kiek tik mes išgalime del jųsų per šį mėnesį mes duosime jums puikią dovaną: Martaus parašytą knygą, kuri kaipo veidrodys perstatys Lietuvos stovį laike karės, Parodys kaip jusų tėvai, broliai ir giminės elgėsi, ką veikė, kaip gelbėjosi..

Kas prisiųs mums užmokestį ant metų savo prenumeratą pats, tam duosime šitą knygą dovanų, kas prikalbins nors vieną naują skaitytoją ant metų tas gaus šitą knygą dovanų.

Širdingai meldžiame visų pasidarbuoti, nes knyga labai svarbi jums turėti.

Amerikos Lietuvis",
15 Millbury st. Worcester.

Draugijų Reikalai.

DETROIT, MICH.
Lietuvių Literaturos ir Mokslo Draugija paėmė Amerikos Lietuvį už organą.

DRAUGIJOS VIRŠININKAI: Pirm. Juoz. Bandza, 259 Cardoni Ave., pirm. pagel. J. Tribulas. Užraš. rašt. A. Abyshell, 295 Greeley Ave., Fin rašt. A. Bagdonas, iždo globėjai Jonas Balčiunas ir J. Latonas, tvarkdarys M. Maželis.

Mėnesiniai susirinkimai laikomi kas pirmas nedėldienis kiekvieno mėnesio, antrą val. po pietų; svetainėje "Dom Polski." Ant Forest ir kampas Chene st. Liet. Liter. ir Mokslo Draugijos nariai maino knygas kas antrą nedėldienį kožno mėnesio savam knygyne, po No. 204 Cardoni St. tarpe 12-kos ir 3-jų po piet.

Knygynas randasi po No. 204 Cardoni St. Knygei K. Abyshell ir J. Vaitekunas, knygyno iždininkas Jonas Mitrikas.

SHEBOYGAN, WIS.
Šv. Kazimiero Draugystės susirinkimas metinis esti 9 d. Balandžio, prasideda 12 val. dieną, Bažnytinėje svetainėje. Mėnesiniai susirinkimai atsibuna kas antrą nedėlią kožno mėnesio.
Pirmininkas— Andrius Kudirka 1121 Clara ave.
Sekretor. Juozas Auštrevičia, 1414 New York ave.

PASINAUDOKITE

Atėjus šaltesniem vakaram pasinaudokite iš pasiskaitymo gerų knygų. Štai Kataliogas knygų pasirinkite ir parsitraukite sau, netik kad praleisite laiką pakajingai bet pasitobulinsite ypatiškai. Kas pirks pas mus knygų bent už dolerį gaus gražią dovanėlę, Kas pirks už daugiau, gaus dar geresnę. Jeigu turi liuoso laiko buk musų agentu savo apielinkėje, gausi gerą uždarbį ir praleisi gražiai savo laiką platindamas apšvietą.

Musų leistų knygų.

Kataliogos

1 **Kišeninis Žodynėlis**, labai paranki knygelė mokintis angliškos kalbos ..... 50 c.
2 **Daktaras Kišeniuje**, aprašymas visokių ligų ir kaip nuo jų gydytis su receptais ....75 c.
3 **Mokinkimės Rašyti**, paranki mokintis rašyti .....25 c.
4 **Social Demokratų pažvalgos ir jų reikalavimai** .....15 c.
5. **No. 1 Pipiro**, juokingo lakraštuko .....10 c.
6. **Parlamentariškos Tiesos**, kaip vesti ir apseiti ant mitingų.....5 c.
7. **Nuskendimas "Titanic'o"**, visas aprašymas baisios katastrofos jurių tolumoje kur žuvo daugybė gyvasčių ir turto, sujudinantis skaitymas.....15 c.
8. **Istorija Antano Kandroto**, su 12 jo paveikslų .....25 c.
9 **Klausimai.. ir Atsakymai**, kaip išsiimti ukėsiškas popieras naudinga žinoti kožnam gyvenančiam Suv. Valstijose ..15 c.
10. **Istorija apie Amžiną Žydą** .....10 c.
11. **Iš Ukininkystės Sryties**, labai naudinga paskaita dėl ukininkų.....20 c.
12. **Valkata**, keturių veiksmų dramos vaizdelis .....35 c.
13 **Elementorius ir Vaikų Skaitymėliai**..... 25 c.
14. **Kabalas su Kazyrėmis.** 15 c.
15. **Skambančios Stygos**, labai gražios eilės..... 20 c.
16. **Rusiškai Angliškas Žodynėlis** .....25 c.
17. **Parankiausias budas mokintis vokiečių kalbą ką tik išėjo iš spaudos** ..... 35 c.
18. **Geležiniai Nagai**, puiki apysaka .....35 c.
19**Dainos Juokeliai net linksta kelai** .....20 c.
20. **Lietuvoje Europos Karės. Metu**, įdomus skaitymas iš Lietuvos pabėgėlių ..... 50 c.
21. **Aritmetika**, M. Šalčiaus 50
22. **Žmogus Po Medžiu**, 65
Įdomiausios originališkos prakalbos, tiktai..... 50 c.

M. PALTANAVIČIA,
5 Millbury St., Worcester, Mass.

Nauja Knyga

Kurios visi lietuviai laukė per du metu
LIETUVOJE EUROPOS KARĖS METU.
Parašė **A. M. Martus.**

Kuris buvo parvažiavęs prieš karę dviem metais ir rupinosi pažinti Lietuvos žmones ir plačią Lietuvą; darbavosi nušviešti savo broliam geresnį gyvenimą. Iškilus karei gelbėjo pabėgėlius vesdamas juos per 4 mėnesius iš Lietuvos į Rusiją skaitliuje septynių tukstančių. Arčiausia pamatė jų vargus penkių šimtų verstų kelionėje, nuo bado, šalčio ir mirties. Kovos už palaikymą gyvasties su pakelės gyventojais. Čia suminėta daugybė pravardžių žmonių su kuriais nelaimės atsiti ko. Kur kas numirė, kur gumė, kur tapo pakavota, daugybė įvairių atsitikimų, kurie niekur spaudoje nepasirodė. Dabar kiekvienas galite tuos vargingus gyvenimo momentus sau nušviesti, nusipirkdami šitą knygą. Jos kaina tik 50 c. Galite gauti "Amerikos Lietuvio" išleistuvėje. Pirk dabar pa-kol yra rašyk.

"AMERIKOS LIETUVIS"..
15 Millbury St., Worcester, Mass.

S. L. A. Prieglaudos Namo Fondui Dovana

"AMERIKA"

Didžiausias šaltinis visokių informacijų, rinkinys įvairių faktų, žinotinų Amerikoj gyvenantiems ir į čion atkeliaujantiems lietuviams.

Knyga Didelio Formato 288 Puslapių,
KAINA 75 CENTAI.

Reikaiaudami, kreipkitės šituo adresu:

A. B. STRIMAITIS,
307 W. 30th ST.. NEW YORK, N. Y.

Lietuviai ir Lietuvaites

Štai jau artinas šaltas rudens laikas, kiekvienam reikia šilčiau apsirėdyti, o jeigu šiltai ir gražiai apsirėditi ir kad drapana prieinamai lėšuotų, tai reikia žinote kad nevisur tas galima gauti. Aš užlaikydamas savo dirbtuvę nuošaliau nuo miesto, tai yra ant mažesnių išleidų stoviu, taigi turiu progą daug pigiau ir geriau darbą atlikti. Žinoma savo darbą užtikrinu kad drapana bus pritaikinta pagal žmogaus išaugimą ir pagal jo norą.

Aš siuvu visokias drapanas ant užsakymo ir pagal vėliausią madą, drapanas siuvu pagal šiumetinių ką tik išmislitų madų, taipgi atnaujinu nešiotas drapanas, kad atrodo kaip naujos. **Lietuviai pas Lietuvį!**

J. J. BALTRAMAITIS
581½ Millbury St., Worcester, Mass.

JOE K. URMANAVICZ
"Amerikos Lietuvio" Agentas
820 Bank st. Waterbury, Conn.

"AMERIKOS LIETUVIO"
Agentas
L. SAVICKAS
261 Chapman Street,
New Britain, Conn.

Geriausios Gyduolės nuo Reumatizmo
Dr. HENDERSONS
HERB PIGULKOS

Kas kenčia nuo reumatižmo gali buti sveiki vartodami šitas gyduoles. Tik $1.00 už baksiuką gaunama pas
M. PALTANAVIČIĄ,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

KNYGELĖ SUSIRINKIMŲ VEDIMUI.

Antru kartu perspaudėm knygutę kaip apsieiti susirinkimuose pagal parlamentariškas tiesas. Jeigu priguli į draugiją nusipirk šitą knygutę tai mažiau sukelsi barnių tik 5 c. ir pora centų prisiuntimas.

SERGANČIOS MOTERIS užlangusiom ligom, kurias neturit vilties išgydyti, kreipkitės pas mane o aš gydau visokias ligas; išgydau reumatizmą greitu laiku ir taip pat baltas ligas ir priežuolius.

ONA KUPSTIENĖ
366 Millbury st.
Worcester, Mass.

"Amerikos Lietuvio"
Agentas
L. Savickas,
20 Oxford str.
New Britain, Conn.

Kuopni Vaistai
ir užtikrintos
GYDUOLĖS.

Mes esame importuotojais visokių vaistų ir galime pristatyti visados kuopniausius ir šviežiausius jumi vaistus. Pas mus galite gauti ir plačiai žinomas gyduoles Groblewskio kaip Zmejacznik, Rožių Balsamas ir visą eilę Severos gyduolių pas mus galite visada gauti.

Importuoti vaistai pas mus galima gauti. Musų kainos yra žemiausios.

Daktarų receptai kogeriausiai speciališkai sutaisomi

BREWER & CO.
56 FRONT STREET,
WORCESTER, MASS.

Užsakymai prisiųsti pačtu, greitai išpildomi.

VINCAS CESNA
ir J. KIELE

Veža anglis ir malkas visiem. Perkraustė žmones ir atlieka visokuius darbus su arkliais.
441 Millbury St., Worcester.
Tel. Park 3563-W

E. G. KLIMAS
Seniausias Worcesterio kostumeriškas kriaučius.
Siuva puikiausius siutus, overkotus, taipgi išvalo, taiso ir prosina.
Nepamirškite adreso
E. G. KLIMAS
4 Sigel St., Worcester, Mass.

JOHN CHERNIUS,
Lietuviškas Fotografistas.

Atliekame darbą gražiai, pigiai ir greitai. Nutraukiame pagrabus stubose.
Malevojam didelius paveikslus visokiom maliavom už žemiausią prekę. Turime visokių fremų dėl paveikslų ir spilkų visokio didumo
Prisiėjus reikalui nepamirškite lietuvio.

24 Millbury St., Worcester.
Tel. Park 2385

J. Dirsa ir K. Konopka
32 Millbury k. Lamartine Sts.
WORCESTER, MASS.
Puikiausia Užeiga
pakelingam ir kiekvienam lietuviui gerai užeiti. Aluus gardus, Šnapšelis skanus. Vynas, Cigarai nesuskaitomam pasirinkime. Nepamirškite!

GERI DANTIS REIŠKIA GERĄ SVEIKATĄ.
Prižiurome ir sutaisome DANTIS GERIAUSIAI. Ateikite
DR. WILLIAM B. McDONALD
DANTISTAS
154 Front St., Worcester, Mass.

HOTEL VERNON
Prop. M. Mc. CADY

Puikiausis hotelis vietoje Lietuvių apgyventoj.
VERNON SQUARE,
WORCESTER, : : MASS.

"PASAULIS"
IŠEINA DU-KARTUS į savaitę: Utarninkais ir Pėtnyčioms, su įvairiais visokiais paveikslais.
Prenumerata: Amerikoj.... $2.00
Kitur..... $3.00
Adresas:
C. KENTRAITIS PUB. CO.
448-450 Leonard St. N. W.
GRAND RAPIDS, MICH.

Jei norite turėt gerą laikraštį, tai užsisakykite
"ATEITĮ"

"ATEITIS" išeina 3 kartus į savaitę: Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis ir darbo žmonėms pilnai atstoja dienraštį.

"ATEITIS" eidama 3 kartus į savaitę paduoda naujausias žinias iš visokių atsitikimų visam pasaulyje.

"ATEITIS" yra vedama gabių redaktorių, kuriai sandarbininkauja visa eilė įžymiausių lietuvių rašytojų.

"ATEITIES" kaina tik $2.50 metams ir $1.50 pusei metų. Į užrubežį $3.50 metams ir $2.50 pusei metų. Norintiems "Ateitį" pamatyti, vieną numerį siunčiame dykai. Adresas:

ATEITIS PUBLISHING CO.,
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

IŠMOK VOKIŠKAI

Ką tik išėjo iš po spaudos pradinio pasimokinimo vokiškos kalbos. Išaiškinta raidės, daiktai pasaulės, šalis miestai, žmogus ir dalis jo kuno, giminės, užsiėmimai, namai, rakandai, valgiai, gėrymai, drabužiai, metalai, gyvuliai, paukščiai, medžiai, vabalai, oras, laikas, tautos, budvardžiai, prieveiksniai prielinksniai ir t.t. Pasikalbėjimai kelionėje, viešbutyje, krautuvėje, krasoje, restaurante; Kaip pasirašyti savo laišką. Gali mokintis žodis po žodžio turėdamas laiko iš ko turėsi didelę naudą ateityje. Nusipirk dabar. Kaina tiktai 35 c.

M. Paltanavičia
15 Millbury St.
Worcester, Mass.

"Amerikos Lietuvio" Agentas
BRONIS KONTRIM
351 E. 8th Str.
So. Boston, Mass.

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj
VIENYBĖ LIETUVNINKU

Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata $2.00 metams; $1.00 pusei metų. Kanadoje $2.50 metams; $1.25 pusei metų. Anglijoj, Lietuvoj ir kitur $3.00 metams; $1.50 pusei m. Pamatimui vieną num. siunčiam dovanai Knygų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovanai.

J. J. Paukształis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

PAPUOŠKITE SAVO NAMUS
Lietuvių Dailės Genijaus
M. K. ČIURLIONIO
Tikrai artistišku
Portretu (Paveikslu)

Portretas pieštas dailininko H. Bergquist. Reprodukcijos padarytos photograviuros procesu žinomos Cambridgiaus firmos "Uuiversity Press". Po portretu padėta M. K. Čiurlionio parašo faksimilė.

Portreto didis 14x10 col.

Norinti įgyti šį portretą, pasiskubinkite, nes reprodukcijų skaičius labai aprybuotas.

Kaina $1.00 be rėmų
$2.00 rėmuose.

Adresuokite
BLAŽYS & CO.
13 Millbury Street
WORCESTER, MASS.

Milžiniška Kostumeriška Kriaučių Dirbtuvė ir Drapanų Krautuvė.

J. Vaitkevičia

Siuvame vyriškas ir moteriškas drapanas

J. Davidonis

Valome, prosiname, taisome ir atnaujiname senas. Reinkotus darome ant užsakymų. Parduodame visokias gatavas drapanas.

Kviečiame brolius ir sessris, su drapanų reikalais kreiptis pas mus. Mes siuvame pagal naujausias madas. Darbą atliekame greitai ir gvarantuojame.

Kviečiame visus pas mus lankytis, o užtikrinam, kad busite užganėdinti

J. VAITKEVICIA & CO.,
201 Millbury St., Worcester, Mass.

!!! Praneśimas Worcesteriečiams !!!

Šiuomi pranešu vietiniems Lietuviams, jog aš užlaikau parankiausią ir švariausią Lietuviams

UŽEIGA

Užlaikau skaniausius ir saldžiausius saldainius, švariausius ir kvepenčius cigarus, sodes, ice cream švariausių frutų ir tt.
Taipgi pristatau visako baliams, piknikams ir teatrams; orderius išpildau greit ir sąžiniškai.

NEPAMIRŠKITE ATSILANKYTI!

A. P. DĖDYNAS
85 Millbury St Tel. Park 4..

Liet. Kat. Sąvaitinis Laikraštis "DRAUGAS"

"DRAUGO" sandarbininkų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausieji lietuviai veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimtai ir teisingai.

Prenumerata Amerikoj $2.00 metams. $1.00 pusei metų.
" Kitose šalyse $3.00 met. $1.50 pusei metų.

Pažiurėjimui siunčiamas vienas numeris veltui.
Adresuokite:
DRAUGAS PUBLISHING CO..
1800 W. 46th St., CHICAGO, ILL.

Geriausia vieta pirkti laikrodėlius, žiedus, retežėlius, spilkas ir visokius auksinius daiktus pas E. J. MAŽEIKĄ, delto geriausia, kad žmogus seniai toje pramonėje, ir supranta geriausiai, kaip pirkti ir kaip parduoti. Jis parduoda ir drukuojamas mašinelės, grafofonus, rekordus, muzikališk usinstrumentus ir viską ataiso. Rašykite

E. J. MAŽEIKA,
52 Sheldon Street, Hartford, Conn.

KUR BĖGI JONUK?

—Aš bėgų į Conlins čeverykų krautuvę.

10 Vernon Square.
Tę parduoda gerus čeverykus.

ŽUVŲ RINKA

Šviežiausias žuvis, oisterius, klemsus, vėžius, taip-gi marinatus galima gauti kenes.

Tyras Cod Liver aliejus ir gyvi vėžiai ant pardavimo žmonėms ir į krautuves.

Sullivans Vernon Sq. Fish Market

PETRAS CIVINSKAS
Seniausias Lietuviškas
GRABORIUS
Parsamdau karietas del vestuvių ir laidotuvių.
Taipgi perku ir parduodu naujus
411 Millbury St., Worcester, Mass.
TEL. PARK 3562-J.

J. NAUJOKAITIS
"Amerikos Lietuvio" agentas
47 Planet st. Comercial Rd.
London, England.